Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 106. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 9-го ЧЕРВНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE, 9, 1982 No. 106. VOL. LXXXIX.

ВІДБУЛАСЯ КОНФЕРЕНЦІЯ БАПТИСТІВ СХІДНЬОЇ КАНАДИ

Торонто, Онт. (В.Г.) — У днях 28-го до 30-го травня ц.р. відблася 30-та Ювілейна Конференція Об'єднання Українських Євангельсько-Баптистських Церков Східньої Канади в українській євангельсько-баптистській церкві в Торонто, Онт. Гаслом Конференції було: „Єдність Духа в союзі спокою" (Еф. 4:3).

Проповідями служили пастори Іван Ткачук з Вінніпеґу та Володимир Домашовець з Ірвінґтону, а головним промовцем був пастор Олекса Р. Гарбузюк, голова Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства, який прибув на Конференцію прямо з 30-ої Конвенції Українського Народного Союзу в Рочестері.

Богослуження прикрашував співом хор церкви в Торонто під керуванням Андрія Теслюка. Спеціяльним Богослуженням з багатою вокально-музичною програмою в суботу вечором керувала Роксана Іваськів, голова Об'єднання УЄвБ Молоді Східньої Канади.

Ювілейна Конференція правила особливим духовним піднесенням для присутніх, які відзначували заснування Об'єднання та спільну працю його Церков. З тієї нагоди під час урочистої вечері пастор Стефан Тимців зробив короткий історичний огляд. Українські баптисти Східньої Канади відзначились такими важливими подіями в історії баптистів на території своєї діяльности: 7-го грудня 1949 року Ініціятивна група винесла рішення в справі заснування Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства, всесвітньої репрезентаційної та координаційної церковної організації українських баптистів; у 1952 році відзначено Ювілей 100-річчя Баптистського Руху України; в церкві в Торонто відзначено Ювілей 10-25- та 30-річчя ВЄвББратства черговими пленарними конґресами; заснування Української Біблійної Оселі та Перший З'їзд Пасторів ВЄвББ. Тут також заплановано влаштування Пятого Конґресу Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Об'єднання Молоді на 1985 рік.

Діловими нарадами Конференції керував заслужений баптистський діяч пастор Іван Думич, голова ОУЄвБЦерков Східньої Канади з Наяґара Фоллс, в співучасті пастора Йосафата Іваськова, заступника голови, та пастора Стефана Тимцева, генерального секретаря. Управа й делеґати вшанували особливих гостей — генерального секретаря ВЄвББ пастора В.Домашовця і пастора І.Ткачука наданням повних прав на нарадах.

Крім звітів Управи, від Церков і різних ділянок праці Об'єднання, як М. Осіпович — голови Сестрицтва, Ф. Луцика — директора радіоблаговістя, Б. Слободяна — директора Української Біблійної Оселі, пастора В.Давидюка і інших, вирішено підтримувати місіонера в Південній Америці, заінкорпорувати Українську Біблійну Оселю, проголосити пастора З.Речун-Панька, співосновника Об'єднання та минулого довголітнього голову й члена Управи, почесним головою.

У винесених резолюціях відзначається одна, яка звернена до відомого євангелиста Биллі Ґрегема, у справі його відвідин Москви та безпідставних висловів, мовляв, в СССР є свобода релігії, що цілковито перечить особистому пережиттю переважної частини членства Об'єднання, які в наслідок жорстокого переслідування віруючих у Христа знайшлися на вигнанні. Його вислови також перечать тій жахливій дійсності найжорстокішого в історії християнства переслідування віруючих у Бога в комуністичних країнах, про що свідчать офіційні документи засудів віруючих та численні відвідувачі України з Канади з України.

Винесено також пропозицію, щоб відповідальність головного редактора журналу „Християнський Вісник" доручити знову відомому письменникові М. Подворнякові.

Особливу подяку висловлено Н. Бичковській та Сестрицтву УЄвБЦеркви в Торонто за приготування смачних обідів й урочистої вечері для делеґатів і гостей Ювілейної Конференції.

В. ЧОРНОВОЛА ПЕРЕВЕЗЛИ ДО КИЄВА

Москва. — З дисидентських джерел стало відомо, що В'ячеслава Чорновола КҐБ перевіз з Якутської АССР на „перевиховання" до Києва. Останньо нескорений В.Чорновіл перебував в ізоляторі. При кінці квітня його відвідала в одній з київських тюрем дружина і розмовляла з ним на протязі півтори години.

Як відомо, В.Чорновола поновно засуджено за сфабрикованою справою (спроба „зґвалтування") на п'ять років ув'язнення і чотири роки заслання.

КАНАДСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ ВИМАГАЄ ЗВІЛЬНЕННЯ І. СВІТЛИЧНОГО

Торонто, Канада. — Українські тижневики в Канаді інформують, що ще 20-го травня канадський парлямент одноголосно одобрив резолюцію з вимогою, щоб Москва звільнила тяжко хворого політв'язня Івана Світличного і дала йому можливість виїхати до З'єднаних Стейтів Америки на лікування.

Резолюцію вніс посол з Альберти Дон Мазанковскі, колишній міністер транспорту, від Консервативної партії, а її підтримали торонтонський посол Дейвид Смит від Ліберальної партії і Марк Ровз від НДП.

Посол Мазанковскі українського походження, представив в парляменті трагічну історію довголітнього в'язня Івана Світличного та описав в подробицях його критичний стан здоров'я.

І. Світличний, як відомо, напів спаралізований, має пошкоджену нирку і спину та труднощі у мові. Мазанковскі пояснив, що Світличний не має відповідної медичної обслуги, а його сестра Надія, яка тепер живе постійно в З'єднаних Стейтах Америки, старається про його звільнення з московського заслання.

Одноголосно прийнята резолюціля у справі І.Світличного заставить голову парляменту передати її текст до совєтського посольства в Оттаві.

Відбудеться кобзарський табір на оселі „Діброва"

Дітройт, Миш. — Як і кожного року, Українська Капеля Бандуритів ім. Тараса Шевченка переводить літні курси гри на бандурі. Головний кобзарський табір цього року відбудеться на оселі „Діброва" біля Дітройту, від 25-го липня до 7-го серпня.

Програму цього курсу вестимуть компетентні інструктори Капелі Бандуристів. Будуть групові та індивідауальні лекції гри на бандурі, ансамблеві зайняття, спів, сольовиконання та гутірки на теми кобзарського мистецтва і української музики.

Усі учасники будуть розподілені на групи, від початківців до найбільш заавансованих. Для більш заавансованих також будуть переведені інструкторські курси та лекції музикознвства, зокрема хормайстерство і дириґентура.

Вечорами будуть відбуватись ансамблеві та хорові зайняття під керівництвом Григорія Китастого, дириґента Капелі Бандуристів. На закінчення табору для батьків і гостей буде влаштовано концерт.

Учасники мають бути 14 років і вище, вміти читати ноти та мати власну бандуру. Кошт табору — 150 долярів за два тижні. Ця оплата включає навчання, приміщення й харчування. Мистецька рада стейту Мишиґен призначила фінансову дотацію для цього курсу, тому кошти для учасників є менші.

За додатковими інформаціями та аплікацією слід звертатись до Віктора Китастого на адресу: Victor Kytasty 16511 Riverside, Livonia, Mich. 48154; tel: (416) 769-7473, (313) 591-1942.

ПРЕЗИДЕНТ РЕҐЕН ЗУСТІЧАВ ПАПУ

Вашінґтон. — Дев'ятиденна поїздка до Европи президента Реґена, що розпочалася 3-го червня, охопить відвідини чотирьох країн. Першою з них була Франція, де Президент ЗСА разом з іншими шістьома лідерами вільного Заходу, включаючи Японію, відбув економічні наради.

Відтак Президент продовжував поїздку, 7-го червня, на короткий час вступивши до Італії, де бачився з Папою Іваном Павлом II та з лідерами Італії, продовжуючи головний мотив подорожі — скріплення сил миру в світі. Президентові товаришила скрізь Перша Лейді Ненсі Реґен.

З Італії Президент із своїм супроводом відвідав Великобританію, де був гостем королеви Елізабети II та виступив у вівторок, 8-го червня, перед обома палатами парляменту на неофіційному спільному зібранні, бо нормально таких спільних офіційних засідань не відбувають. Головною темою промови Президента було скріплення сили в першу черґу моральної, як теж мілітарної вільного Заходу, щоб ставити чоло поширюванню комунізму в світі. В Англії Реґен нараджувався також в середу, 9-го червня, з прем'єром Марґарет Тачер перед відлетом до Бонну, Німеччина, на наради НАТО та на побачення з лідерами Західньої Німеччини, включно з відвідинами Західнього Берліну в п'ятницю, 11-го червня, після чого президент Реґен повернеться до Білого Дому.

ЗСА ДОБИЛИСЬ СКРОМНИХ УСПІХІВ У ВЕРСАЛІ

Версаль, Франція. — Восьма економічна конференція на вершинах в історичних палатах французьких королів у Версалі, закінчилася деякими скромними домовленнями. В конференції взяли участь голови сімох індустріяльних країн Заходу, а саме Франції, Італії, Західньої Німеччини, Великої Британії, Канади, З'єданих Стейтів Америки і Японії.

Сама конференція відбувалася в тіні англо-арґентинського конфлікту та рейду ізраїльських військових частин на полуденний Ливан. Ця остання акція Ізраїля викликала значне занепокоєння серед голів держав, які були на конференції.

Узгіднення відноситься до двох важливих проблем, що були широко дискутовані на конференції, а саме, компроміс в справі обмеження торгівлі Заходу із Совєтським Союзом, і рекомендацій щодо коливань валюти, спричинених постійним зростом доляра. Ці досягнення не дорівнюють сподіванням американського Уряду, який старався осягнути повну ліквідацію урядових субсидій, що допомагають торгівлі індустріяльних країн Заходу із СССР. Замість того конференція рекомендувала „обережність " та „торговельну розсудливість" в обмеженні експортних кредитів для Совєтського Союзу.

Американська делегація твердила, що совєтська економіка є в дуже поганому стані і що західні позички зміцнюють її, уможливлюючи тим Москві вживати велику частину бюджету на зброєння та мілітарну агресію. У відповідь західні союзники ЗСА твердили, що їхня економіка залежна у більшій мірі від торгівлі зі совєтами, ніж американська економія, тому цілковите відкинення торгівлі з СССР було б великим ударом для західньоевропейських індустріяльних країн.

В справі стабілізації міжнародної валюти рішено прийняти певний „рівень" узгіднення монетарних і економічних рішень країн-членів конференції. Американський Уряд не хоче прямо вмішуватися у виміну валюти, лишаючи міжнародному ринкові визначування вартости валюти.

Назагал, перед конференцією були сподівання, що Америка підпаде гострій критиці за високі позичкові стопи та бюджетові дефіцити, які спричинюють дестабілізацію і інфляцілю в інших індустріяльних країнах Заходу. Однак, ця критика мала відносно лагідну форму.

В заключному комунікаті подано рішення в справі виміни інформацій про економічні, торговельні і фінансові відносини поодиноких країн, учасників конференції, зі Совєтським Союзом і його сателітами.

Наступ Ізраїльського війська в Ливані продовжується

Бейрут, Ливан. — Ізраїльські панцерні частини і летунство продовжують з повною силою наступати на укріплення Палестинської Визвольної Організації, нищучи по дорозі їхні бункери, артилерійські гнізда, склади зброї і амуніції та військового матеріялу. В понеділок, 7-го червня перші частини ізраїльської армії захопили старинний замок з XII сторіччя, який успішно служив для ПВО укріпленням в багатьох попередніх битвах.

Інші частини врізались клином в сторону Бейруту, столиці Ливану, і наблизились до неї на віддаль 12 миль. Прем'єр-міністер ізраїльського уряду Менахем Беґін і міністер оборони Арієль Шарон відвідали прифронтові лінії ізраїльського війська, мораль якого все стояла високо, і при тій нагоді оглянули захоплений замок-укріплення.

Ізраїльське летунство тотально збомбило головну квартиру ПВО в Бейруті і зударилось пізніше із сирійськими джетовими літаками. Згідно з ізраїльськими джерелами, чотири сирійські літаки були збиті, а два правдоподібно пошкоджені. У зв'язку із затяжними боями в різних частинах південного Ливану число втікачів в тій країні збільшилось на чергових 4,000 осіб, які, покинувши свої помешкання і майно, втікають на північ, де панує спокій. Сирійські джерела натомість говорять про успіхи їхнього летунства і артилерійських частин та про ізраїльські втрати в людях і матеріялі.

У зв'язку з погіршенням ситуації в Ливані Пентаґон зарядив, щоб два літаконосці ЗСА „Дейвид Айзенгавер" і „Джан Ф.Кеннеді" були готові для можливої евакуації американських громадян з тієї країни, життя яких може бути загрожене. Крім літаконосців також іншим військовим кораблям було дано зарядження наблизитись до берегів Ливану. Покищо інші арабські держави не вмішуються до війни між Ізраїлем і ПВО і навіть сирійські частини нерадо входять в бої з ізраїльтянами.

Речники ізраїльської амбасади у Вашінґтоні поінформували кореспондентів, що в часі сповидного миру між Ізраїлем і ПВО, Москва доставила до Ливану через Сирію й інші арабські держави, велику кількість зброї для палестинців. Наприклад, ПВО отримала 20 совєтських тяжких танків Т-54 і Т-55; подвоїла доставу так званих „катюш", які викидаючи малого типу ракети наносять великого спустошення; втроє збільшила доставу легких артилерійських чотироцівкових гарматок; доставила велику кількість протилетунських ракет тощо.

Речник американського Уряду Філіп Ґабіб, який таки першого дня боїв прибув до Ізраїля, старається довести до припинення боїв і виведення ізраїльської армії з Ливану, але прем'єр М.Беґін не поступається, кажучи, що це чи не одинока нагода для його країни раз і назавжди розправитись з терористичною діяльністю ПВО і відсунути на десятки миль їхні укріплення.

В Америці

„ЗАКОН З 1864 РОКУ ПРОТИ ФАЛЬШИВНИКІВ грошей перестарілий і не відповідає вимогам модерного суспілільства", — сказав федеральний суддя з обласного суду про закон проти фальшівників банкнотів, паперових грошей, за яким у журналах не вільно було давати ілюстрації — зображення грошей, що виглядали б на справжні паперові гроші. Тепер суддя Вінсент Л. Бродерік з південного дистрикту Ню Йорку в Мангеттені назвав цей закон неконституційним, і різним публікаціям можна буде давати ілюстрації грошей на своїх сторінках. Суддя стоїть на становищі, що теперішні фальшівники грошей є занадто добре „кваліфіковані", щоб користатися ілюстраціями з журналів нехай як по-мистецьки і точно виконаних, а читачів натомість краще можна обслужити журналові, якщо економічні статті графічні редактори забажають ілюструвати зображенням банкнотів. Справу цю подало до суду видавництво „Тайм" проти американського Департаменту скарбу, який був дав попередження нещодано журналам „Тайм" і „Спортс іллюстрейтед" не поміщувати графічних зображень грошей на підставі згаданого закону.

ВІДОМА ВИСОКА ШКОЛА ДЛЯ КРИМІНАЛЬНОЇ справедливости, Джан Джей коледж кримінального судівництва в Ню Йорку, в неділю, 6-го червня у Карнеґі Голл на 17-их випускних урочистостях пошанувала дипломом гоноріс кауза відомого „ловця нацистів" Сімона Візенталя і вислухала при тому його слово. У виступі С. Візенталь закликав випускників-фахівців криміналістики пильнувати дальшого притягнення до відповідальности різних нацистів, що їх є ще чимало прихованих у ЗСА і в світі. Він заперечував філософію Айхмана, цього архизлочинця, — за словами багатьох, — що, як і Сталін, уважав, що „якщо загине сто осіб — то це катастрофа, а якщо загине один мільйон — то це вже статистика", і тим, мовляв, ніхто не переймається. Щоб довести помилку такого погляду, С.Візенталь постійо пам'ятає про шість мільйонів жидівських жертв нацизму і робить все можливе, щоб і світ про них пам'ятав. Мотто промови найкращого студента — валедікторіяльна промова, — мала в собі іншу тему: „похмуру картину всезростаючої вуличної злочинности по всій Америці", і Ґвен Є.Бартлетт кликав з цим боротися, бо не тільки в минулому були злочини, діються вони і тепер. Цей валедікторіян кінчає цього ж року Поліційну академію. Інші промовці закликали не забувати, що справедливість треба плекати не „іноді", а „завжди", бо це кожноденний обов'язок кожного у зорганізованому вільному суспільстві.

ВЕСЬ МАЙЖЕ СТЕЙТ КОННЕКТИКАТ ЗАЛИТИЙ водою від зливних дощів, що йшли тут кілька днів на початку червня, особливо кінець тижня 4-6 червня. Через це всі місцеві ріки вийшли з берегів. Тут випало до восьми інчів опадів. Це найбільша повінь за останні понад 80 років у стейті, і шкоди в майні становлять сотні мільйонів долярів. Через зливи загинуло яких десять осіб, але губернатор стейту побоюється, що жертв виявиться більше, як тільки можна буде підрахувати тих, що „пропали без вісті". В стейті в багатьох повітах знищено телефонічну мережу, порвано електричні дроти і знищено каналізацію і водотяги. Кілька шкіл були замкнені в понеділок-вівторок, 7-8-го червня, і дуже утруднений транспортний зв'язок навіть поміж Бостоном і Ню Йорком, бо сухопутні дороги до них ведуть через стейт Коннектикат. Східній Лонг Айленд також дістав споро дощу, майже 10 інчів, і великі „ставки" і „озера" тут також утруднюють нормальне функціонування містечок і сіл.

Лікарі із Скандинавії д-ри Микола і Раґнгільда Радейки відвідали Америку

Джерзі Сиtі, Н.Дж.(Л.Волянська). — До редакції щоденника у вівторок, 18-го травня, завітали гості з Норвеґії, Скандинавія, подружжя лікарів д-р Микола Радейко і д-р Раґнгільда Радейко, у товаристві мґр Романа Ільницького, давнього приятеля, в домі якого вони спинилися протягом кількох днів перебування в Ню Йорку

Обоє скандинавців, він — українець, вона — норвежка, чимало розповіли тут про свою громадську і політичну діяльність на користь української справи у своїй країні, де вони, крім професійної праці — жвавої лікарської практики, займаються працею освідомлюючою про Україну і українців. Особливо сам д-р М. Радейко часто дає реферати -доповіді для норвежців, влаштовує такі доповіді, семінари чи панелі для інших визначних українців, переважно з Европейського континенту (наприклад, тут нещодавно виступали проф. Анна-Галя Горбач з Німеччини, чи проф. Володимир Кубійович з Франції), пише популярні статті до преси про Україну, спростовує невірності в довідниках, підручниках і поточній пресі про українців.

Обоє д-ри Радейки нав'язують корисні зв'язки з провідними діячами їхньої країни, знайомлячи їх із українською проблематикою, совєтським етноцидом і ґеноцидом, належать до „Міжнародної Амнестії" та „Пенн-Клюбу", здійснюють поїздки до сусідніх країн з українськими завданнями тощо. Не останнє місце посідає в діяльності д-рів Радейків гостинність: дім п-ва Радейків був затишком для праці деяких наших дисидентів, які опинилися на волі на Заході в останніх роках, де дехто з них навіть писав свої спогади.

У редакцію д-р М. Радейко приніс чимало своїх друкованих статтей. Усі писані норвезькою мовою (тому, на жаль, ми їх не в стані прочитати), що були в останньому часі поміщені в чільних газетах Норвеґії. Темами цих статтей є: українознавство, незалежницькі стримління і боротьба України, полеміка з Солженіцином, де д-р М. Радейко спростовує цього нобелівського лавреата за невірне інтерпретування російсько-совєтського імперіялізму, про польську „Солідарність" та інші.

Про Норвеґію і українців у ній розповіли гості в редакції, що спочатку, відразу після закінчення Другої світової війни, в Ослью і взагалі в Норвеґії було біля трьох сот осіб, але близькість СССР примусила велику більшість українців покинути Норвеґію і податися переважно за океан. Сам д-р М. Радейко, старшина Української Повстанської Армії (УПА), потрапив до Ослью вже в 1947 році, відразу, як тільки з рейдуючими відділами УПА пробився на Захід з Лемківщини. Тепер в Ослью є чотири-п'ять українських родин. Д-р М.Радейко тут, в Ослью, розпочав і закінчив студії медицини, вивчив добре мову, одружився з місцевою дівчиною, тоді ще студенткою медицини, разом вони заклали гарну родину і разом ведуть тут лікарську загальну практику з тим, що до них приєднався навіть вже третій лікар Радейко, їхній син д-р Роман. Панство Радейки мають ще двох дітей, доньку Марію і молодшого сина Богдана, які ще є студентами. Вони вміли виховати своїх дітей у двох культурах і зі знанням мов української, норвезької і кількох европейських, що, зрештою, ціхує всіх майже освічених европейців: вони переважно поліглоти.

Життя у відносно малій країні, якою є Норвеґія, має свої плюси і в іншому відношенні. Тут люди знають одні одних, приятелюють ще зі спільних студій, і тут у гостині в д-рів Радейків можна зустріти найвище поставлених норвезьких державних і культурних діячів (включно з високими представниками Нобелівського Комітету). Взагалі життя д-ра М.Радейка таке кольоритне, а зустрічі з цікавими особистостями такі різноманітні, що він повинен писати до преси не тільки норвежцям про Україну, але і українцям про Норвеґію,

(Закінгення на стор. 6)

У редакції на відвідинах гості із Скандинавії лікарі Раґнгільда і Микола Радейки. З лівого боку сидять мґр Роман Ільницький.

У світі

РАДА БЕЗПЕКИ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ЗАЖАДАЛА від ізраїльського уряду, щоб він негайно відтягнув свої війська з південної частини Ливану і припинив всякі воєнні дії в цьому районі світу. Генеральний секретар цієї міжнародної організації Гавіє Перез де Куеяр заявив раніше кореспондентам, що присутність ізраїльських військових частин в Ливані може довести до великих ускладнень. Натомість представник Ізраїля до ОН Єгуда З.Блюм підкреслив і рівночасно обвинуватив Раду Безпеки, що вона виносить односторонні і кривдячі для Ізраїля резолюції, але ніколи не помічає пожвавленої терористичної діяльности Палестинської Визвольної Організації , проти якої мала держава мусить вести постійні оборонні акції.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ І ЇЇ ТАК званий воєнний кабінет повідомили, що Британія збільшила свій військовий ґарнізон на Фалькляндських островах на чергових 3,000 вояків, що їх доставив в район південного Атлантику люксусовий корабель „Квін Елізабет II". З прибуттям цих частин, які належать до п'ятої інфантерійної бриґади, збройні сили Великої Британії збільшились до 8,000 вояків, зрівнюючись тим самим з числом арґентинських частин. Речники арґентинського уряду заявили в Буенос Айресі, що арґентинська артилерія і ракетні частини бомбардують майже безперебійно британські позиції, щоб перешкодити підготові до великої офензивної акції, яка, на думку арґентинців, може розпочатися кожної хвилини в огляду на те, що головнокомандуючий британськими частинами має всі повновластлі від свого уряду розпочати акцію тоді, коли йому буде вигідно і коли дозволятиме погода.

ДЕРЖАВНИЙ ПРОКУРАТОР В ЄГИПТІ ВИРІШИВ, що 40 молодих мужчин і жінок, нижче 18-го року життя, таки стануть перед судом, щоб відповісти за намагання усунути теперішній уряд при допомозі фізичної сили, тобто військового перевороту чи революції. Молоді революціонери вірять у „святу війну" проти теперішнього уряду і належать до мусулманської фундаменталістичної організації, яка виконала атентат на єгипетського президента Анвара ель Садата і підготовляється до більших революційних акцій. Прокуратор наказав звільнити з ув'язнення 37 інших мусулман, яким прокуратура не змогла доказати жадної вини.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City N J 07303

А про совєтську зброю „забули"

Минулого тижня появилася у совєтській пресі, а також у кагебівських „Вістях з України", „заява совєтських вчених", що її підписали 21 академік і члени-кореспонденти АН СССР у справі „хемічного переозброєння" З'єднаних Стейтів Америки. „Відповідно до зарядження президента Роналда Реґена, — пишуть у заяві совєтські вчені, — плянується оснастити американські збройні силиількома мільйонами хемічних боєприпасів, оснащених компонентами бінарної отруйної речовини нервово-паралітичної дії.

З пропаґандивною тенденційністю і без крихітки академічної об'єктивности розглядають також совєтські вчені, які без сумніву стали жертвою провокації КҐБ, так званий „плян американської воячччини" про збільшення запасів хемічних боєприпасів не тільки для армії ЗСА, але й для армійських частин НАТО, бо на їхню думку Вашінґтон „хоче перетворити Европу на театр майбутніх воєнних дій із застосуванням хемічної зброї". Ці натяки на Европу розглядаються у політичних колах, як посилення ранішого пляну двоподілу між альянтами і поширювання антиамериканських настроїв серед пацифістів у багатьох країнах світу, бож недаром совєтські вчені кількакратно натякають що „страхітливі воєнні пляни ЗСА викликають глибоку тривогу радянської і світової громадськості і, в першу чергу, мільйонів людей в країнах Европи".

Кажуть ті ж вчені, що зловісну активність в галузі нарощування хемічної зброї, як і інших галузях гонки зброєнь, ЗСА намагаються прикрити фальшивими заявами про мниму радянську 'воєнну загрозу'". В кінці заяви вчених СССР говориться, що „перенесення гонки озброєнь у сферу хемічної зброї, ще більше загострить міжнародну обстановку, посилить небезпеку виникнення війни з найтяжчими наслідками для майбутнього всього людства".

Очевидно, „радянські вчені" підносять свій голос протесту „проти рішення Вашінґтона про розширення арсеналів хемічної зброї" і закликають усіх людей доброї волі приєднатися до цього протесту.

Можна б і не коментувати становища совєтських вчених, бо воно й так написане в дусі суцільної пропаґанди Москви і кожний грамотний читач побачить в ньому цілу масу суперечностей, неправдивих перекручень, фальшивих тверджень тощо, якщо б у цій заяві існувала хоч крихітка об'єктивности відносно совєтської, розбудованої під час тривання політики детанту, мілітарної сили, включаючи сюди й перевагу у міжконтинентальних нуклеарних ракетах, на припинення продукції яких Москва могла б сьогодні евентуально погодитись в обличчі американської недозброєности.

Якщо, однак, йдеться про хемічну зброю, про яку так багато написали совєтські вчені у своїй заяві, то Совєтський Союз не то, що посідає великі запаси цієї зброї, але її практично застосовує у боротьбі з афганським визвольним рухом, а навіть дозволяє послуговуватися цією зброєю в'єтнамцям у їхній загарбницькій війні в Камбоджі. Для цього твердження існують докази, зібрані західніми військовими розвідчими службами і афганськими повстанцями, які є жертвою практичного випробування цієї зброї на людях.

Немає найменшого сумніву, що нова війна із застосуванням хемічної й іншої зброї, не „виникне", якщо її не спровокують тоталітарні комуністичні держави, а в першу чергу комуно-московська імперія, бо Захід, а радше ЗСА, ніколи самі війни не розпочинали, а їх втягнули агресивно-воєнні дії тоталітаристів і противників демократичних систем. Отже, практично беручи, третю світову війну міг би тільки викликати СССР з його потужною воєнною машиною і нуклеарною зброєю. Чи він це зробить? Напевно, якщо цього вимагатимуть інтереси імперії, або якщо вона буде почуватися загроженою.

ПЕРЕД 30-ИМ ЧЕРВНЯ ЩЕ ТРИ СТЕЙТИ МУСЯТЬ ратифікувати відому ЕРА, Додаток до Конституції — зрівняння американських жінок під кожним оглядом з чоловіками,або цей Додаток „пропаде". Але перспективи для поборниць цього Додатку не зовсім рожеві навіть у стейті Іллиной, єдиному індустріяльному стейті півночі ЗСА, що не ратифікував досі цієї поправки до Конституції. Понад 10,000 демонстранток зібралися в столиці стейту Спрінґфілді, щоб вимогти в леґіслятурі прихильного голосування за цим Додатком в неділю, 6-го червня. Серед відомих американок була тут колишня Перша Лейді Бетті Форд і посадниця Чикаґо Джейн М. Бирн. Іллиной є найважливішим стейтом для перемоги ЕРА; інші стейти, на які можна дещо надіятися прихильницям ЕРА, є Північна Каролайна і Флорида. За останні 10 років, відколи Конґрес ухвалив цей Додаток, 35 стейтів його ратифікували, але для того, щоб Додаток був остаточно і настало уведений до Конституції, потрібна ратифікація його ще трьома стейтами, а цього, здається, прихильниці ЕРА не осягнуть перед остаточним реченцем.

Степан Процик

НАУКОВО—ТЕХНІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ ТУІА

В суботу, 15-го травня ц. р. Товариство Українських Інженерів Америки (ТУІА) влаштувало конференцію на тему „Наука й технологія у 80-их роках". Конференція відбулася у Вашінґтоні, в державному будинку біля Білого Дому, де знаходяться бюра відділів державної адміністрації. („Ню Екзекутів Оффіс Білдінг"). Вона була запляновама й переведена не у стисло наукових цілях, але у більш загальній і популярній формі, так що її зміст був цікавий і зрозумілий усій публіці, яка численно прибула на цю рідкісну імпрезу з Вашінґтону й околиці. Крім українських учасників програми, які займають видні становища в сучасній державній адміністрації і приватно-індустріяльних колах, (Ю. Нестерчук, М. Лепкалюк, Ніна Строката-Караванська, Б. Денисик, М. Яримович, Ю. Гамота та Б. Наконечний), виступали д-р Ґ. Ківорт, директор бюра наукової й технологічної політики, д-р Н. Бейлі, директор плянування державної безпеки і член Крайової ради безпеки, та жінка, науковець-астронавт д-р Д. Принс.

Весь науково-технічний матеріял був для українського слухача ще цікавішим тому, що він був представлений у контексті перегонів у збросенні ЗСА й СССР, та усіх випливаючих із цієї ситуації ускладнень: СССР допомагає собі у цих перегонах леґальним, півлеґальним і нелеґальним набуттям західньої (переважно американської) технології, а ЗСА, не маючи у кого її набути мусять витворювати все нову технологію власними науковими силами, і мільярдовими вкладами державних і приватних фінансів у технічні досліди й розвиток. Інше ускладнення існує у наявності вільного ринку Заходу для не зовсім вільної совєтської мілітарно-господарської системи, як також і в специфікації та номенклятурі технологічних елементів: які з них служать мілітарно-офензивним цілям, які лиш оборонним, які є „невтральні", а які при невеличкій перерібці можуть служити обом — офензивним і оборонним цілям. Ці заплутання і неясності ніби спеціяльно культивуються на Заході для того, щоб постачати вигодами совєтського покупця.

Конференція ТУІА мала свій імпозантний вияв, тому що вона відбулася в приналежних до Білого Дому приміщеннях і внаслідок участи в ній визначних українських і неукраїнських членів державної Адміністрації.

На більшу увагу українського учасника заслуговує факт глибшого заінтересування молодших українських професіоналістів процесами внутрішньо-українського організованого життя, і спеціяльно визначенням їхньої власної участи й ролі в них. В тій цілі ТУІА відбуло вранці, 15-го травня, зовсім мало, на жаль, опубліковану дискусію молодих професіоналістів на теми, які зачинають їх тепер найбільше турбувати: вклад українсько-американських професіоналів у змагання за права людини, особливо в ділянці їхніх контактів з українськими інтелектуалами-дисидентами; переглянення й евентуальна реорганізація структур українських науково-технічних інституцій для того щоб вони стали ефективнішим інструментом при здійснюванні їхніх завдань в американських умовах; роля інтелектуалів (їхнього престижу) у праці над поліпшенням людського життя взагалі, і зокрема стосунок до проблем суспільного і політичного життя у пов'язанні з етичними аспектами концепту прав людини.

Дискусійний панель відкрив вступним словом, і вів, Зиновій Стахів (Вашінґтонґтон); участь брали: д-р Теодор Костюк (Вашінґтон), д-р Марта Цегельська (Вашінґтон), д-р Ярослав Білінський (Нюарк, Делавер), адвокат Ярослав Смородський (Ню Джерзі), Наталія Слюзар (Вашінґтон), Юрій Нестерчук (Вашінґтон), д-р Марта Богачевська-Хом'як (Вашінґтон).

Головним мотивом дискутантів були тенденції розвитку суспільно-політичних стосунків, розбиття еміграційного проводу й німа роля у цьому українських наукових і професійних товариств. (ТУІА, Т-во лікарів, НТШ, УВАН і інші). Це є у гострому контрасті до того роду американських інституцій, які виявляють їхню активну ролю і вплив у сферах внутрішньої і зовнішньої політики країни. Українські професіоналісти, які мають національні і гуманітарні зв'язки з поневоленими братами в Україні і знають про надужиття їхніми правами, не можуть дозволити собі на дальшу мовчанку.

Сучасні українські інтелектуалісти вважають, що їхня роля в українському суспільстві є применшена. Щоб здобути собі належний вплив і вагу вони мають усі дані: передусім авторитет науковців, тобто верстви, яка в інших суспільствах має питому вагу в унапрямлюванні і вирішуванні суспільних процесів, та в ідентифікації і осягненні суспільно-політичних цілей. Як науковці, інженери, дослідники й інші професіоналісти вони мають за собою авторитет дослідників, об'єктивности, раціональности та емпіричности; але сучасна структура українських інституцій не дає місця для вжитку тих вартостей. Коли у такій структурі прийдеться про щось важливе рішати — то це обов'яз-

(Закінчення на стор. 6)

Святослав Караванський

Дружня бесіда

ПИТАННЯ: Чи є підтвердження чуток про те, що Юрій Шухевич осліп?

ВІДПОВІДЬ: На превеликий жаль, я дістав вірогідну листовну інформацію яка підтверджує цей факт. Під впливом цієї звістки я написав звернення до членів Конґресу ЗСА, яке буде цікаво прочитати читачам „Свободи".

ДО ЧЛЕНІВ АМЕРИКАНСЬКОГО КОНҐРЕСУ

Коли історики майбутнього писатимуть книгу злочинів совєтського КҐБ, у довгий список моторошних фактів їм доведеться вписати ще й осліплення інодумців... Так...Ті, що на підставі „наукових" теорій холоднокровно знищували мільйони людей, можуть похвалитися ще й тим. З-поза колючих дротів та тюремних ґрат прийшла вістка: вічний в'язень совєтських тюрем, весь злочин якого полягає у написанні двох десятків слів з критикою совєтських порядків, — Юрій Шухевич — після операції, зробленої йому у тюремній лікарні, втратив 99 відсотків зору, тобто, фактично, був осліплений. Осліплення Ю. Шухевича, який з 14-ти років опинився в тюрмі, тільки тому, що був сином керівника українських повстанців — генерала Р. Шухевича — це ще одна ланка у довгому ланцюгу злочинів КҐБ проти людства і проти українського народу.

Юрій Шухевич був уперше заарештований 1948 року, коли йому було 14 літ. Юридичні пом'якшання періоду „відлиги", які передбачали звільнити усіх засуджених малолітніх політичних в'язнів, Ю Шухевича не торкнулися Зате 1958 року його вдруге засуджено по так званій „камерній справі". На цей раз його „злочин" полягав у висловлюваннях проти совєтського режиму в тюремній камері. „Лібералізація" та „гуманізація" совєтського режиму, про які так багато говорилося на Заході, Юрія Шухевича обійшла. Він мусів ще раз сидіти 10 років до 1968 року.

Юрія Шухевича звільнено 1968 року і переселено (бо мав ще п'ять років заслання) на Кавказ, де він одружився, ставши батьком двох чарівних дітей. Але рука совєтського україножерського Молоха знайшла його і тут. У березні 1972 року його знову за-

(Продовження на ст. 5)

Слово на сторожі

Як проголосила Президія Об'єднання Українських Письменників в еміґрації „Слово", Шостий З'їзд українських письменників в еміґрації відбудеться в днях 11-13 червня ц. р. у Торонто, в Канаді. З'їзд відбувається під кличем „Слово на сторожі". Один із найбільш заслужених наших діячів дисидентів пише в листі до Президії ОУП „Слово": „Слово — це найбільша цінність і його треба захищати, бо воно найбільше беззахисне і найбільш переслідуване. Захищаючи це слово, що його поставив на сторожі свого народу Тарас Шевченко, потерпіли переслідування, ув'язнення і заслання українські письменники-патріоти: Микола Руденко, Василь Стус, Вячеслав Чорновіл, Іван Світличний, Ігор Калинець, Михайло Осадчий, Євген Сверстюк, Юрій Бадзьо, Данило Шумук і багато інших письменників, а Гелій Снєгірьов віддав за нього своє життя. Тож і з'їзд українських письменників в еміґрації має відзначити їхню діяльність і вклонитись їхнім славним героїчним постаттям."

З'їзд українських письменників в Торонто буде теж звідомленням про працю тих письменників, що мусіли покинути рідну країну і живуть на вигнанні. На з'їзд прибудуть не тільки письменники зі ЗСА і Канади, але і з інших країн і континентів: з Англії, Франції, Німеччини і з далекої Австралії. Виставка видань „Слова" і ярмарок книжки дадуть перегляд діяльности тих письменників, що винесли це слово з України, щоб продовжувати його життя у нових країнах поселення. З'їзд буде нагодою для цих письменників підсумувати свою дотеперішню діяльність і накреслити нові завдання.

Шостий з'їзд українських письменників в еміґрації відбудеться у величавій будівлі Інституту св. Володимира в Торонто при Спадайна Авеню ч. 620. Він заплянований на три дні: у п'ятницю, 11-го червня, після полудня пічнеться реєстрація учасників з'їзду, як теж буде відкрита виставка видань „Слова" й ярмарок книжки. В суботу, 12-го червня, в годині 10:30 перед полуднем відбудеться головна сесія із звітуванням Президії, привітами і головною доповіддю про українську літературу, що її виголосить Богдан Рубчак. Того ж дня заплянований спільний обід письменників і великий авторський вечір з виступами учасників з'їзду письменників. У неділю, 13-го червня будуть переведені загальні збори Об'єднання „Слово" з повним звітуванням Президії, як і голов крайових об'єднань: Канади, Европи й Австралії, дискусією, вибором нової Президії та схваленням резолюцій.

Президія „Слова" розписала повідомлення-запрошення усім письменникам до участі в шостому з'їзді письменників. Президія запрошує теж до участі у з'їзді українську громаду.

О. Т.

Олександер Татомир

ТЕПЕРІШНЯ УКРАЇНА

IV

Харків грає провідну ролю в совєтському науковому і нуклеарному розвитку. Харківські учені хвалять що вони в 1932 році вперше зуміли розбити атом. Це єдине совєтське місто, що продукує турбіни для атомових станцій. Воно приваблює багато дослідників і студентів із інших комуністичних держав Европи, Азії, Африки, Середнього Сходу та Латинської Америки. В Харківському Інституті Інженерії є поважна кількість чорних студентів, яких індоктринують в комуністичному дусі та підготовляють до підривних акцій після їхнього повороту додому.

Харків швидко розбудовується при допомозі перефабрикованих домів, що є погані та стандартово однакові. Цей тип будови бачили наші туристи в часі цілої подорожі.

Запоріжжя

Перед революцією Запоріжжя звалося Олександрівськ і було маленьким містечком. Сьогодні воно розрослося в двомільйонове індустріяльне місто, яке платить високу ціну за проґрес у виді занечищеного повітря та води. Вже здалека наші подорожники бачили грубу жовто-сіру хмару диму, що серед чистого неба звисала над Запоріжжям, яке кваліфікується в УССР як найбільше затроєне місто. Річка біля хемічної фабрики є червона як кров. Місцевий Дніпро називають червоною річкою. Через те масово гинуть риби. Уряд призначив деяку суму грошей на очищення повітря і води, але це вважається за люксус і втрату часу.

У сталеварнях і фабриках, під незвичайним тиском партії та керівників заводів, є дуже гостре темпо праці, бож ідеться про розвиток мілітарної потуги УССР. Фізично Запоріжжя є занечищене, але „ідеологічно чисте". Пропаґанда невпинно гремить, що це тріюмф комунізму. Місто повне червоних прапорів, емблем, патріотичних мальовил, лозунґів з виписаними велетенськими літерами...Авторка каже, що „в святині Запоріжжя Ленін є богом, а Брежнєв його пророком". Провідниця наших туристів Ольга з гордістю наголосила, що світовий рекорд скоку вгору добув атлет цього міста. В розмові вона заявила, що УССР успішно розв'язав питання національних меншин, але авторка авторитетно стверджує, що „це питання ще досі не розв'язане під етнічним і соціяльним оглядом".

Нова Аскань

Найближчим місцем зупинки наших туристів була Нова Аскань — відомий у широкому світі резерват природи, що на 10,000 гектарів уміщає частину колишніх степів, ботанічний та дослідчий інститут з інтенсивним схрещуванням рослин і звірят. Цим резерватом дуже цікавилася Марґарета Мосс, яка приготовляла тезу про Нову Аскань для підвищення свого академічного рівня в Англії. Асканський резерват, оснував в 1889 році нащадок німецьких колоністів Фальц Файн; уже на переломі XIX сторіччя він здобув міжнародну репутацію. Після революції його знаціоналізовано, а в 1936 році передано під опіку українського Міністерства опіки над звірятами. Уряд мало допомагав Аскані під матеріяльним оглядом і вона підупала. Майже всю увагу присвячено процесові схрещування звірят, щоб зробити їх найбільше продуктивними. В засаді закордонним туристам заборонено відвідувати резерват. Не зважаючи на перепони авторка роздобула дозвіл для себе і Марґарити, але тільки на три години. Городи припали туристам до вподоби, степового резервату майже не бачили, а звіринець своєю тіснотою та примітивізмом зробив на них пригнічуюче враження. У висліді схрещування деяких звірят появилися нещасні, нікому не потрібні істоти. Висвітлювання фільму про Аскань для гостей через технічні неполадки не докінчено.

Дотеперішні заходи льокального експерта українки Євгенії Веденко в справі рятування степу та покращання умовин існування заповідника, не зважаючи на численні петиції та зажалення, покищо не принесли бажаного успіху.

Таґанаш

Таґанаш — це колишня татарська місцевість в Києві, де перед війною жила жидівська родина — сестра авторки,— яку Нора бажала стрінути. Виявилося, що після депортації татар до Центральної Азії в 1944 році, під закидом коляборації з німцями, змінено назви всіх місцевостей. Таґанаш зник з обличчя землі — абсорбували його сусідні колективні господарства. Татар реґабілітовано в 1967 році, але важко було повернути їх у Крим, бо на їхніх землях осіли, звербовані урядом, інші етнічні групи, між ними і українці.

Авторка дещо довше зупиняється на жидівському питанні в УССР: правдою є, що частина відважніших жидів, готових на втрату праці, переслідування їх і родин, домагається дозволу на виїзд за кордон.

(Продовження буде)

Сергій Кімак

УКРАЇНСЬКИЙ ГАРВАРД... Я ДЯКУЮ ТОБІ

Чи післати своїх дітей до Гарварду на літні Українські Курси, чи ні, це рішення не було легке. Тисячу долярів за дитину, а їх в мене аж троє, все стояли ті доляри шнурочком перед очима. І таки я вирішив післати і то всі троє, бо думаю, що спільно вони на себе краще вважають й я скоріше дістану від них вістку.

Що й не кажіть, не було легко виписати того чека з трома нулями. Щоби облегшити своє „скупе" сумління, дав я виписати чек своїй дружині, вона більш розтратна, як я. У моїй голові цілий час товклася думка — чи цей великий видаток себе виправдає.

Діти поїхали. За цілих 18 років, вперше вони поїхали самі, без батьків і ще так далеко від хати.

А в нашій хаті повіяло такою пусткою, тишина прямо колола вуха. Ми не могли собі знайти місця і цілий час думали, як там наші діти й що вони роблять. Заспокоїлись аж тоді як почав дзвонити телефон, „колект" і дістали листа від них. А як вже прийшла картинка писана по-українськи, то зовсім стало весело. І хоч ми знали, що їм хтось мусів помагати писати, але наш скептицизм розвіявся, бо важне лише було це, що діти дістали охоту писати по-українськи та ще описувати свої враження. Кожний лист, який тільки приходив від них був все кращий, більш дотепний і писаний по-українськи. Мені прямо було важко повірити в цю метаморфозу наших дітей.

Вкінці моя цікавість взяла верх і я рішився поїхати до дітей, і самому побачити як то виглядає життя студентів, про яких так дотепно писали діти. Цілих три дні я перебув в гуртожитку з моїми дітьми, як і всіми українськими студентами. Ми співали, провадили довгі гутірки, їли в харчівні, котилися по траві з вервою, як малі діти і був — поміж ними — я, як старший студент. Тих три дні цвіли весною моїх студентських, вже призабутих, років.

Гарвард — це університетська дільниця Бостону, в якому мешкають студенти. Правда, можна побачити, де-не-де і старших людей, але це переважно туристи або люди, які там працюють.

Хоч я бачив багато університетів в Европі, але Гарвард — це щось спеціяльне, це...велетень. Студентський гуртожиток — це великі будівлі з просторими помешканнями, які складаються з двох спалень, кухні, вітальні з ватраном і лазнички. На одно таке приміщення було призначено трьох студентів, де сміло могло поміститися — шість. Будинки переважно збудовані в старому стилі, окутані зеленню, парками та переплітані просторими вулицями. Хоч і є будівлі новішого стилю, але переважають поважні, а часом і суворі будинки. Зі самого вигляду, це студентське місто нагадує мені Відень.

Будучи там, я мав нагоду переглянути навчальний матеріял, як рівнож і задачі студентів і справді, рівень науки був високий а вимоги ще більші, щодо праці студентів.

Українські студенти не тільки мали свій окремий будинок, але навіть і в їдальні свій власний куток, де, при їді, обмінювалися думками. А що мене найбільше здивувало, що між ними було тісне співжиття, як і завжди лунала українська мова, лилася потічком українська пісня і пестила слух українська музика. Студенти інших націй признавали, що ті „Юкі" — це найкраща група. В 1981 році було на курсах, 55 студентів — як хлопців, так і дівчат. В університеті є щось дев'ять бібліотек і величезний слов'янський відділ, прямо мільйони книжок. Справді, та одна бібліотека є більша, як загальна бібліотека в Лос Анджелесі.

Мені довелося побувати на лекціях, бо саме тоді були кінцеві іспити. Як прийшов час від'їзду, студенти обступили наше авто, допомагали пакувати баґаж. Прощання поміж ними було повне пригадування життя у гуртожитку, сміху з тієї чи іншої нагоди, роздавання адрес, телефонів і останні цокання фільмових апаратів, як і солідні приречення, що один одного не забуде. Я дивився на це все дуже зворушений, ба навіть капнула..сльоза.

І дійсно, я добре зробив, що післав своїх дітей на ці курси, бо ці спомини лишаться їм на ціле життя і бýдуть їм увижатися як і мої, ще з гімназійних часів. Я бачив, що до тої манюсенької іскри, яку я успів засвітити в серцях моїх дітей про Україну, Гарвард зумів додати більше світла, зацікавлення зрозуміння і гордости, що вони — українці. За цю працю я залишаюся вдячним українську Гарвардові, як всім працівникам в заряді та організаторам. Так, ці курси виправдали себе, бо не тільки мої діти були задоволені, але я і моя дружина будемо завжди вдячні. Очевидна річ, що я не надіявся, що на протязі кількож тижнів мої діти стануть говорити вправно українською мовою, але це, що я не зумів навчити їх за тих 18 років життя, вони здобули у Гарварді. Український Гарвард вщепив у їхні душі поняття величі України, повагу і пошану до української культури, як і це, що ми не є якась там маловартісна нація,хоча тепер маємо зв'язані крила, але прийде ще час, коли Україна зуміє заняти своє місце у вільному колі великих націй світу.

Треба сказати, що ті діти ніколи не бачили України, але вони у Гарварді, почули про красу української вдачі, про велич української історії, багатство і колірність української землі. Там у Гарварді вони повірили в це все, що не хотіли вірити батькам. А яка приємність для мене, коли діти кажуть мені тепер „тато", співають українські пісні, та дістають листи писані по-українськи від товаришів курсантів, як і — телефони з різних місцевостей Америки та Канади. Хто його знає, може через ті курси вийдуть і супружжя поміж українською молоддю, що всі батьки собі того бажають.

Це коштувало мене досить, але хіба можна знайти кращий дарунок своїм дітям, як Курс Українознавства в Гарварді. Особливо тоді, коли діти виростають в чужому оточенні, І якби воно не обернулося, я все таки відчуваю, що я зробив добре рішення.

Усі батьки хочуть якнайкраще для своїх дітей. Гроші складати — це добра річ, але дати дітям підстави до життя, науку, фах, це, все що вони можуть завжди мати зі собою, бо гроші — пливка річ. Я собі пригадую свої молоді літа. Батьки складали гроші, купували землю і ліси, щоб дітям передати. Так, мене посилали до школи, але як трудно це було все получити. А що з того вийшло? Прийшла війна а з того поля, а головно лісу, вийшов правдивий клопіт. Контингент прийшлося здавати. Дерева, щонайкращі в лісі,треба було зрізувати і возити до тартаку. Чи дощ чи сніг чи зимнота, треба було різати дерева і то свої власні,

(Закінчення на стор. 6)

ВІСТІ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

ч. 11 червень 1982 р.

ПРИДБАЙМО БУДИНОК ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

П'ятирічна діяльність Українського Музею в Ню Йорку свідчить про важливу ролю цієї установи в житті нашої спільноти.

Вона дає нагоду поколінням, що виростають поза Україною, пізнавати свою культурну спадщину і вчитися нею дорожити. Український Музей виводить нашу культуру в широкий світ. Американська преса не тільки відзначає присутність і діяльність Українського Музею, але ставить його поруч подібних установ інших державних народів. Більшість відвідувачів Музею — це наші співгромадяни неукраїнського роду та туристи з різних країн світу. Вперше в метрополії Америки і вільного світу маємо установу, де українці і неукраїнці можуть бачити та вивчати здобутки української культури і захоплюватися ними. Зберігаючи зразки спільної нам усім культури, Музей рівночасно є однією з тих установ, що об'єднує усіх українців, не зважаючи на всякі відмінності між нами.

Маючи відносно багатий етнографічний відділ, Музей робить заходи для розбудови історичного відділу, де зберігалися б пам'ятки минулого, зокрема з історії нашого поселення в Америці, також нашого образотворчого відділу, де відвідувачі мали б нагоду бачити твори наших найвидатніших мистців. Український Музей має уже чимало фотографій історичного значення та картини кількох мистців. Є серед нас громадяни, які хотіли б передати свої цінні колекції картин Музеєві.

Український Музей здобув належне місце між музеями Америки, з якими успішно співпрацює вже кілька років. Маючи добре підготованих професіоналісток і досвідчену адміністрацію, він легко може бути поширений так, щоб стати репрезентативним музеєм української культури в Америці.

Управа Українського Музею починає широку збіркову кампанію на придбання нового будинку для Музею. Ціни об'єктів, які ми маємо на увазі, вказують на те, що нам треба зібрати не менше одного мільйона долярярів.

Апелюємо до тих, хто розуміє вагу та значення Українського Музею у Ню Йорку, в цій метрополії Америки та всього вільного світу. Якщо люди, що мають таке зрозуміння, не розбудують і не зміцнять Музею тепер, тоді хто це зробить і коли?

Зробім ще одне спільне зусилля й збудуймо установу, яка буде одним з найтриваліших наших здобутків, буде гордістю теперішніх і майбутніх українських поколінь, яка буде українським внеском до культурного життя Америки і зрівняє нас з іншими державними народами, які мають подібні установи в Ню Йорку.

Пожертви на Музей є звільнені від оподаткування і їх можна складати на The Ukrainian Museum Building Fund 203 Second Ave. New York, N.Y. 10003

Управа Українського Музею в Ню Йорку

Перші пожертви на придбання будинку Українського Музею в Ню Йорку

„Цеглинка" за проєктом мистця Володимира Карнаухова з Ню Гейвену. Цеглинки ціною в 10, 25, 50 і 100 дол. можна набути в Музеї.

Пожертви надійшли від таких осіб і організацій: з нагоди 80-ліття батька, Василя Петришина, та 70-ліття матері, Марії Оленської, пожертвували по 250 дол. — Ольга і Мирон Гнатейки, Аркадія і Володимир Петришини. Зофія Сивак — 250 дол. (плюс 250 дол. „matching funds", всього 500 дол.). 300 дол. — 66-ий і 108-ий Відділи СУА в Ню Гейвені. По 100 дол. — Осип Данко, Лідія і Володимир Фіцаловичі, Марта і Богдан Цимбалісті; по 50 дол. — Ірена і Роман Лавровичі, Христина і Мирон Мельники, Андрій Данило, Люба Данило, Наталія і Юрій Цибрівські; по 10 дол. — Роман Олещук, Віра Черні.

Нові члени Українського Музею

(від 1-го січня до 31-го березня 1982 року)

Допомагаючі члени: Перл Дент (Кон.) і Василь Сосяк (Н. Й.).

Звичайні члени: Стейт Ню Йорк — Михайлина Баран, Зірка Дерлиця, Барбара Джобо, Татьяна Криницька, Ольга Літепло, Д-р Джозеф Сливка, Ірена Собар, Константин Шонк-Русич, Т.Шутер, Юрій Янчишин, Волтер Ярмак.

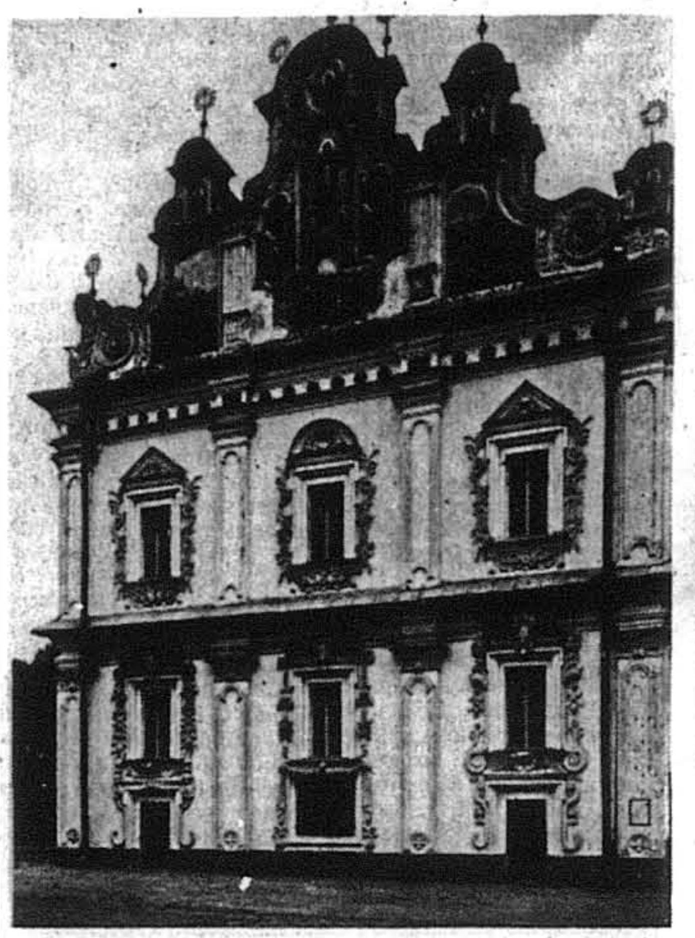
Інші стейти: Марія Корченівська (Вілмінґтон, Дел.), Валентина Худовська (Вестерфілд, Кон.), С.Вітцелл (Масс.), Христина Чорній (Форт Лі, Н.Дж.), Богдан Лукашевський (Ітонтавн, Н.Дж.), Оксана Рудакевич і Ліза Чепіль (Філядельфія, Па.), Марта Пісецька-Фарлей (Піттсбурґ, Па.),

Пенсіонери: Стейт Ню Йорк — Роман Борковський, Осип Бурачок, Володимир Грицин, Надія Касянчук, Анна Кривицька, Дарія Хухра.

Інші стейти: Анна Гринишин і Олена Шатинська (Вілмінґтон, Дел.), Софія Михайлишин, Анна Поліщук і Володимира Сорока (Балтимор, Мд.), Наталя Миколаєвич (Гайд Парк, Масс.), Т.Курилюк (Міч.), Ганна Коренець, Ольга Кутий і Марія Ференц (Нюарк, Н.Дж.), Софія Стецура (Джерзі Сити, Н.Дж.), Марта Грабець і Марія Яворська (Парма, Огайо), Лідія Дубіна і Н.Татунчак (Філядельфія, Па.), Мирослава Луцька (Нортгемптон, Па.), Любов Лесик (Арлінґтон, Вірдж.).

Всього за перші три місяці 1982 року приєдналися дві допомагаючі родини і 45 звичайних членів та пенсіонерів. Разом 49 осіб. В списку нових членів УМ, надрукованому в ч.9 „Вістей УМ", серед звичайних членів мають бути: Осип Головацький, (Кліфтон, Н.Дж.) і Марія Струк (Ґарфілд, Н.Дж).

Список пожертв на Український Музей у Ню Йорку буде незабаром надрукований у „Свободі".

Успенський собор у Києво-Печерській лаврі. Побудований в XI столітті, перебудований на початку XVIII століття. Зруйнований совєтською міною в листопаді 1941 року.

Катедра Золотоверхого Михайлівського манастиря в Києві. Побудована у XII столітті. Перебудована у першій половині XVIII століття, зруйнована в роках 1935-36.

ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ МУЗЕЮ

У суботу, 22 травня в Ню Йорку відбулися загальні збори Українського Музею

Збори висловили своє задоволення з праці Управи. Обрано нову Управу, яка зібралась по закінченні зборів і розподілила обов'язки. Екзекутива: д-р Богдан Цимбалістий голова управи; заступники голови: Іванна Рожанковська, Лідія Гайдучок і Любов Дражевська; Марія Савчак — україномовна секретарка, Марія Ясінська Мурована — англомовна секретарка, Олександер Тишовницький — скарбник, члени Екзекутиви: Осип Данко, Богдан Котис, Олімпія Роговська. Інші члени управи: Любов Волинець, Лідія Гладка, Орест Глют, Наталія Даниленко, Ольга Кузьмович, Ірина Кушнір, Юліяна Осінчук, Володимир Рак, д-р Зофія Сивак, Ольга Ставнича, Евген Сумик, Тетяна Тершаковець, Ольга Третяк, Зенон Фещак, д-р Іван Флис.

Показ писання писанок в УМ.

З музейної хроніки

СІМ ЕКСКУРСІЙ відвідали Музей у березні і квітні. Серед них була екскурсія з Бостону (40), яку організував Embroiders Guild.

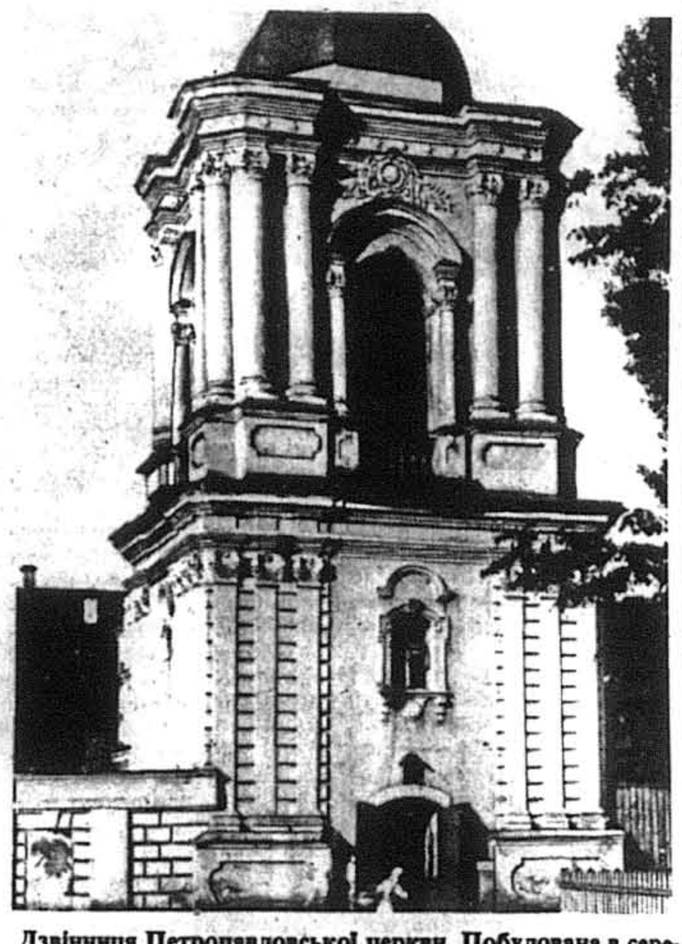
РІЗНІ АСПЕКТИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА були висвітлені в доповідях Любови Волинець, координатора освітніх програм Музею. 27-го березня вона прочитала доповідь про обрядове українське печиво і рушники під час цілоденної української програми в Ратґерському університеті. 7-го квітня вона зробили доповідь про вишивки в містечку Мангесет, Лонґ Айленд, для групи Embroiders Guild.

66 і 108 ВІДДІЛИ СУА влаштували 3-го квітня в Ню Гейвені вечір, присвячений УМ, на якому виступали Богдан Цимбалістий і Марія Шуст.

ЛЕОНТИНА ГОШОВСЬКА двічі вчила писати писанки пацієнтів у Rehabilitation Centre Нюйоркського шпиталя. Пацієнти виявили великий інтерес.

КУРСИ ВИШИВАННЯ, що працювали від лютого до квітня під керівництвом Любови Волицець, притягли коло 25 учениць, у великій більшості дорослих. На курсах дереворізьби переважали діти, яких було коло 20. Викладали Іван Симчик і Роман Вольвич. Відбулося 14 занять курсів писанкарства, якими завідувала Наталя Дума. Вона ж організувала покази виконання писанок.

Виставка „Втрачені архітектурні пам'ятки Києва" відкривається 12 червня 1982 року

Дзвінниця Петропавловської церкви. Побудована в середині XVIII століття, зруйнована 1935 року.

Нині в музеї йде наполеглива підготовка до виставки „Втрачені архітектурні пам'ятки Києва", що відкриється в суботу 12 червня 1982 року. Будуть висвітлені фотографії, пляни та рисунки зруйнованих у 1920 - 1941 роках стародавніх будов Києва. Куратор виставки — архітект Тит Геврик, який багато років збирає відповідні матеріяли. Проєкт мистецького оформлення — Зенон Фещак. Будуть випущені два каталоги українською і англійською мовами. Кожний міститиме коло ста ілюстрацій. Під час виставки триватиме безперервний показ прозірок у супроводі пояснень, записаних на стрічку.

НУ Й ДРУКАРСЬКИЙ ЧОРТИК !

Фотографія катедри Золотоверхого Михайлівського манастиря (див. аналогічну фотографію на цій сторінці) була вміщена з підписом „Український Музей у Ню Йорку" у брошурі „Programs for Adults", літо 1982 р., YMCA, Вест 92 вул., Ню Йорк. Ця організація, пляную чи екскурсію до Українського Музею, на її прохання одержала від Музею фотографії поточних і плянованих виставок, а тоді хтось добре наплутав.

В Українському Музеї відбулися два семінарі для американських працівників

Семінар музейних працівників працює в залі на другом, поверсі будинку УМ 31-го березня 1982 року. Викладає Charles Rydes, фахівець мистецького оформлення музейних виставок; в минулому співробітник Метрополітального Музею, тепер має власну фірму.

Уже третій рік підряд у приміщенні УМ відбуваються сесії щорічних семінарів, які організує Метрополітальний Музей у Ню Йорку для музейних працівників з метою збагатити їх професійні знання. Семінарі відбуваються в різних музеях, наприклад, цього року вони відбувалися в Метрополітальному і Cooper Hewitt музеях. Фінансову підтримку дає Мистецька Рада стейту Ню Йорк.

2 березня в УМ відбулась одна з сесій триденного семінару, що мав завдання познайомити учасників його з проблемами страхування в музейній роботі: страхування колекцій, будинку, відповідальність за нещасні випадки з співробітниками і відвідувачами музею.

31 березня в УМ зібралося коло 45 учасників семінару, що мав тему: плянування і організація музейних виставок. Прийшло п'ять осіб з Мистецької Ради стейту Ню Йорк. На семінарі обговорювали плянування мистецького оформлення виставок у малих музеях, що мають малі приміщення і обмежений бюджет. Марія Шуст доповідала про проєктування виставок в Українському Музеї.

Сховище текстильних виробів в УМ. Американські музейники визнають високий рівень організації цього сховища.

Марія Шуст разом з іншими музейниками була у Вашінґтоні

Директор УМ Марія Шуст взяла участь у конференції директорів і членів управ музеїв, що відбулась 15-го і 16-го березня у Вашінґтоні і притягла близько 200 учасників. Конференцію скликала Американська асоціяція музеїв з метою домогтися, щоб теперішній уряд не зрізав федеральних дотацій музеям, які були призначені минулого року.

У цій справі має бути рішення Конґресу, і учасники конференції робили спроби позитивно вплинути на конґресменів своїх стейтів. М. Шуст, разом з іншими музейниками стейту Ню Йорк, відвідала конґресменів Дамато і Ґрін. Вона також була у Білому Домі на зустрічі учасників конференції з першою леді, Ненсі Реґен.

Минулого року американські музейники успішно провели подібну акцію. УМ дістав 15,390 дол. від Institute of Museum Services.

Американські дотації Українському Музеєві — виклик українській громаді

(Б.Ц.) Дуже часто чути в нашій громаді нарікання, що, мовляв, американські урядові аґенції не допомагають українським установам. Одні приписують вину впливам наших ворогів, які, мовляв, намагаються всюди дискримінувати українців; інші вказують на нашу нездібність здобути впливи серед чужинців, на брак відповідних людей тощо. Ще дехто каже, що ми просто не вміємо здобувати допомогу. В усіх цих нарікannях є частина правди.

Проте Український Музей у Ню Йорку зумів перемогти всі ці труднощі й зумів довести, що можна одержувати допомогу з американських джерел, якщо зуміти зацікавити їх своєю діяльністю й показати, що ця діяльність збагачує культурне життя американської суспільности.

Мистецька Рада стейту Ню Йорк від початку допомагала Українському Музеєві щорічними дотаціями на його різнорідні програми. В 1976 р. Український Музей одержав від цієї Ради — 5,000 дол., в 1977-78 р. — 11,000 дол., в 1978 р. - 12,500 дол., в 1979/80 — 15,500 дол., в 1981 р. — 16,000 дол. Цього року ця допомога подвоілася: Український Музей дістане 30,500 дол. З них 8,000 дол. призначено на адміністративні видатки Музею, а 9,000 — на виставку „Втрачені пам'ятки Києва", що буде відкрита на початку червня , 6,000 — на збирання фотографій з життя українських поселенців в ЗСА і 7,500 дол. — на освітні програми, що включають курси вишивання, дереворізьби, писанкарства і роблення різдвяних прикрас.

За всі роки свого існування Український Музей дістав від Мистецької Ради стейту Ню Йорк 90,500 дол. Ця постійна і зростаюча допомога Українському Музеєві є рівночасно виявом високої оцінки діяльности Українського Музею американською стейтовою аґенцією.

Варто згадати, що, крім допомоги від стейту, Український Музей одержав минулого року дві дотації на загальну суму 23,392 дол. від урядових федеральних фундацій. Приватна фундація Стерлінґа Клярка також двічі призначила допомогу нашій установі в сумі 13,830 дол. Корпорація Кон Едісон протягом двох років дала нашому музеєві 1,000 дол. (по 500 дол. щороку). Корпорація Мобіль і банк Чейс Мангеттен додали 2,000 дол. як вирівняльні фонди до пожертв українців, працівників цих установ. Разом від американських урядових аґенцій, фундацій та корпорацій Український Музей одержав досі 130,722 дол.

Український Музей є чи не єдиною українською установою, що постійно дістає дотації з американських джерел. Порівняно з допомогою іншим музеям, ці дотації є досить малі, бо й Український Мизей зараховується до „малих" музеїв. Якби вдалося розбудувати Український Музей так, як це заплянoвано, можна сподіватися, що і допомога від американських аґенцій була б більша. Ці аґенції звертають особливу увагу на те, як громада підтримує свою установу. Чим більша підтримка від громади, тим більша допомога від уряду. Зокрема теперішній американський уряд хоче поширити програму challenge grants, яка передбачає, що дотації будуть призначатися пропорційно до суми грошей, зібраних серед громадянства.

Ця програма є викликом українській громаді, закликом до її жертвенности на потреби власної інституції. Плян створення репрезентативного музею української культури в такій метрополії як Ню Йорк є викликом нам усім, зокрема нашій готовності і здібності поставити здобутки української культури в коло культур великих державних народів.

Нові співробітниці Українського Музею

Марія Василик, працює в музейній крамничці.

Христини Певна, завідує архівом фотографій і крамничкою.

Експонат з колекцій фотографій Українського Музею. Митрополит Андрей Шептицький під час свого перебування в Америці 1910 року. Брама Церкви св. Івана Хрестителя, Баффало, Н.Й.

Український Музей знову в американських газетах, на радіо і телебаченні

Цьогорічна виставка писанок в УМ була згадана в нюйоркських газетах „Ню Йорк Таймс", „Ню Йорк Пост" і „Дейлі Нюз". Також були згадки у кількох газетах у Ню Джерзі і на Лонґ Айленді. Часом співробітники Музею не бачили нотаток про виставку писанок у провінційних газетах, а дізналися про них від відвідувачів, яких ті нотатки спонукали поїхати до Музею.

Про виставку писанок згадало кілька американських радіостанцій. На „cable —TV" у Ню Йорку була спеціяльна програма присвячена цій виставці. На екрані показали фрагменти виставки і заняття курсів писанкарства. Пояснення давала Леся Ґайдич.

ВИДАЄ УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

Редаґує Комісія Преси і Публікацій

Адреса: 203 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Гаївка — 1982

До українського Торонто знов завітала весна. Прийшла танечним кроком та з піснею-гаївкою у Великодню неділю 18 квітня 1982 р. під церкву св. Покрови.

Це вже 12-ий раз зустрічав весну гаївками відомий дівочий хор „Діброва". Щорічно влаштовувані гаївки притягають сотні любителів народних звичаїв, а також прихильників продовжування цієї цікавої високовартісної традиції.

Гаївка-це фестиваль молодости, хвала сонцю і новорозбудженому життю. Початки того звичаю сягають далеко, ще у передхристиянські часи. Тоді спів і танець вітав життєдайне сонце і щораз то довший день.

У християнській вірі час гаївок збігався з радісним святом Воскресення Христового. Не дивлячись на різниці у причинах радости і її виявлювання, обидва свята злились невдовзі в одно — Великдень. Мало хто також знає, чому у тому часі виводять гаївки.

Ці кількатисячолітні, надзвичайно багаті своєю символікою, віруваннями, красою форм, багатозначністю й поетичністю ритуалів звичаї були занехані, або в найкращих випадках зведені на еміграції до інсценізування їх дітьми на сцені. Як природне, оновлююче джерело джерельноцілющої води для молоді і старших гаївки просто не існували.

За ініціятивою, спонуками і настирливими заходами нашого дириґента В.Кардаша і його дружини Лариси їх видновив наш хор „Діброва" і вже ось 12 років ці старовинні прекрасні хороводи-гаївки приносять радість, правдивий подих наших рідних великоднів багатьом сотням молоді і їхнім родинам, котрі щорічно, не раз не зважаючи на найгіршу погоду, часто з віддалених місцевостей таки поспішають з дітьми, щоб подивитися і самим узяти участь. З роками гаївка зайняла тривале місце у їхніх календарях і серцях.

Як приємно спостерігали на „Гаївці" вже матерів, яких 12 літ тому принукувано вчитися гаївочних і мелодій, і текстів, і фігур, а нині вже їхні діти аж рвуться, щоб вчепитись у гаївочне коло, щоб собі походити „жучком", чи просто завести свої власні хороводи на взір старших.

Ті наймолодші, найдрібніші „жучки", напевно, не зможуть вже без гаївки обходитися в наступні великодні. Їх, напевно, не потрібно вже буде до неї принукувати, бо для них гаївка буде вже органічною, душевною потребою і насолодою; це вже будуть необхідні традиційні великодні ігрища, час найприродніших розваг, зустрічей, нових знайомств і щирої радости.

За нашим почином і прикладом гаївки у своїй властивій формі відновились також в інших середовищах, а також у віддалених містах континенту, а віримо, що й поза ним. Це ж бо високоцінний зворот до справжніх джерел рідних звичаїв і національних традицій і рідної духовости.

„Діброві" це „коштує" немало труду і старань, бож склад хору постійно змінюється, так що гаївочним ветеранам приходиться наново усе розучувати, щоб нові хористки опанували матеріял, щоб мали належний одяг, знали, як наводити лад з тими, що припливуть у гаївочний круговорот вже під час виводження гаївок тощо. Так як попередніми роками інструкторками гаївок були переважно голови хору, як наприклад, Оля Грод та інші, так і цього року цим займалася наша теперішня голова Дарка Хандон з допомогою Ірки Белей та інших.

З приводу багатьох виступів, часу на підготову було дуже мало. Все ж таки навіть перевантажена ансамблевою роботою „Діброва" не закинула гаївок і цього року, а вдячні спалахи очей, численні вислови признання та грімкіші, ніж будь-коли досі, оклики задоволення і оплески найпереконливіше свідчили про факт, що, як колись вдома, так тепер і тут гаївка стає невід'ємним компонентом свята свят — Великодня.

Отож наступного року — всі на Гаївку!

Мирослава Мелех

Хор „Діброва"

Літературно-Мистецький Клюб у пошану Василя Стуса

Поет і борець Василь Стус викликає глибоке зацікавлення в українській громаді як своїм талантом поета, так і героїчною поставою проти нещадного гноблення прав людини в підсовєтській українській дійсності. Саме йому присвятив Літературно-Мистецький Клюб у Філядельфії літературний вечір у неділю, 23-го травня ц.р., що відбувся в залі будинку Українського Освітньо-Культурного Центру при вщерть виповненій залі нашим громадянством.

Вечір відкрив голова Клюбу д-р Петро Клюк. На сцені виднів портрет Василя Стуса, який мисткиня Богданна Палєвич намалювала спеціяльно для цього вечора.

Доповідь про творчість Василя Стуса виголосив д-р Остап Тарнавський, голова „Слова". Це була по суті університетського типу лекція, з якої учасники вечора довідалися про цілість збереженого доробку В.Стуса.

Він почав друкуватися в 1957 році. Вже у раннього Стуса відчувається велика начитаність своїх і західніх авторів. Ранній П.Тичина був неначе ліричним ментором Стуса, поки молодий поет не знайшов свого власного поетичного вислову. Зацікавленність поезією Рильке зближує його з метафізичним світом містики.

В Еліота натомість вчився Стус передавати метафорично екстракт поезії, що видно, наприклад, у вислові „бредуть боруни по коліна в небі" чи „соловейко тягне на вологій волосинці ніч". Рання збірка Стуса „Орфеєве вороття" має вже ознаки зрілости й таланту. Для нього існує метафізична реальність радше, ніж матеріяльна, хоча б думка про те, що „non omnis moriar" у вислові „живі у домовині" й інші.

Щодо тематики Стусової творчости — вона витончено многогранна й у ній живе Україна. Перегляд поетичної творчости поета закінчив О.Тарнавський оглядом в останньому часі виданої на еміґрації збірки його творів „Свіча в свічаді".

Другою прелеґенткою була Надія Світлична, яка особисто добре знала В.Стуса. Спочатку Н.Світлична висвітлила на екрані кілька прозірок із знімок Стуса у різних періодах його життя з його друзями — Іваном Світличним, В'ячеславом Чорноволом, Аллою Горською.

Сама доповідь Н.Світличної була дійсно революційна. Перед слухачами виринув, немов живий, поет-страдник. Це динамічна, високо принципова людина, для якої єдиною умовою життя є свобода і свобідна творчість. Це — глибоко патріотичний борець за високий рівень української культури. Найбільш зворушлива була розповідь Н.Світличної про муки — голодівки й недугу Стуса в концентраційному таборі в Мордовії.

Колишній в'язень сумління Н.Світлична була в суміжній „зоні" концентраційного табору, тож і до неї доходили чутки про долю В.Стуса. Після короткого перебування „на волі" в Києві, Стуса знову ув'язнили і вислали на далеку північ. Н.Світлична пригадала вірш, який її брат І.Світличний написав для Стуса:

„Ти крізь Мордовії-Сибіри
нестимеш гордо світло віри
й свою незраджену любов".

Вони обидва знають про те, що треба „зважитись померти, аби жить..."

Після цих глибоких змістом доповідей д-р П.Клюк передав ведення мистецькою частиною вечора у досвідчені руки актора-співака Івана Гоша, який подав зміну в програмі: рецитаторка студентка Н.Ковалишин захворіла і тому не зможе читати двох поем Стуса.

Першим виконавцем творів В.Стуса була Клавдія Гош, відома акторка і рецитаторка українських театрів. Відчувалася майстерність у володінні словом, коли вона виразно і з мистецькою наснагою виголосила деякі поезії Стуса спогадово-ліричного характеру. Після цього виступу молода піяністка Леся Рудий з почуттям виконала фортепіянове сольо — твір Шуберта.

Наступним і кінцевим був виступ недавно прибулих до Америки акторів з України — Евеліни Белюць, Олеся Журби і композитора Леоніда Вербицького. Евеліна Белюць відома вже нашим слухачам своїм талантом у естрадному співі й рецитації. Цим разом це був чудовий мистецький монтаж зі слів Василя Стуса — у формі діялогів — рецитації Евеліни Белюць й Олеся Журби та з пісень у виконанні Е.Белюць на слова і музику Горчина, Майбороди і Івасюка. Акомпаньював Л.Вербицький. Остання пісня про трояндидіце композиція Л.Вербицького, що сам і акомпаньював до неї. Цей монтаж викликав бурю оплесків слухачів.

На закінчення Уляна Мазуркевич, голова Комітету Оборони національних і людських прав України, пояснивши діяльність цього Комітету, перевела акцію збірки підписів для висилки телеграм до конґресменів і сенаторів ЗСА в обороні політичних в'язнів; ця акція „банк телеграм"

Вечір закінчився гутіркою та перекускою.

Н.П.

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРХАЛЬНОГО ФОНДУ

повідомляє:

на ПАТРІЯРХАЛЬНИЙ ФОНД зложили:

III — 82

10.000.00 дол. зі спадку бл.п. Отця Івана Кобата,
по 200.00 дол. Теодор Ратуш, Павло Німець,
125.00 Петро Стефанів з родиною,
по 100.00 дол. Станислава Дворян, о. Петро Гардибала,
по 50.00 дол. Йосиф Губчак, Ліда Одежинська,
по 30.00 дол. Василь і Стефанія Надрага - (замість квітів на могилу бл.п інж. Дмитра Кузика), Павло Німець - (замість квітів на могилу бл.п. о.Каноніка Павла Шуфляра в Польщі),
по 25.00 дол. Ірена Ільницька, Галина Кузьмінська, Володимир і Марія Заклинський,
по 20.00 дол. Василь Головчак з дружиною - (40-ліття вінчання Софії і Івана Головка), Климентина Макар - (в першу річницю смерти бл. п. Анни з Марцюків-Дозорської), Микола і Марія Шufляр - (замість квітів на могилу бл.п. о. Каноніка Павла Шуфляра в Польщі, Теодозія Гаврилів - (в першу річницю смерти мужа бл.п. Юрія Гавриліва), Ольга Зенецька,
10.00 дол. Проф. Володимир і Ірена Винницький - (замість квітів на могилу бл.п. інж. Дмитра Кузика),

З нагоди 90-ліття Уродин Блаженнішого Патріярха Йосифа на Патріярший Фонд зложили:
по 500.00 дол. Володимира і Теодозій Брикович, інж. Остап і Ірена Захарків (у пам'ять бл.п. Теодозії й Григорія і брата Нестора Стельмахів)
388.78 дол. Дохід з Академії в честь Блаженнішого Патріярха Йосифа в Лос Анджелес,
100.00 дол. д-р Богдан і Марія Макарушки,
по 50.00 дол. Олена Кульчицька, Олена Филипович,
25.00 дол. Василь Камінський, Іван Дмитрус,

475.00 дол. листа ч. 1650 - Коляда в Філядельфії,

100.00 дол. У пам'ять бл.п. Петра Кухарського в Філядельфії - зложили діти: Марія Чабан, Марія Нич, Михайло Кухарський, Катарина і Тарас Кобринич

Листи ч. 1441, 1444, 1445, 1523 і 1587 — Коляда Укр. Патр. Тов. в Балтімор, Мд. переслав Петро Войтович.

Листа ч. 1441-збірщик проф. Семен Михайлишин.
зложили:
50.00 дол. д-р Дерій Омелян,
по 25.00 дол. Іван і Таїса Корж, д-р Дмитро і Дарія Кострубяк, д-р Микола і Слава Ласійчук, проф. Семен і Софія Михайлишин, Марія Мулькевич, Тарас і Таня Храхаліс, Юрко і Юстина Чапельський,
по 20.00 дол. Юрко Подоляк, Олександер і Ірина Траска,
по 10.00 дол. Степан і Катерина Івашко, Теодор Никула, Петро і Анна Самутин, Люся Хай, Степан Хай, Степан і Оксана Чорний,
по 5.00 дол. Юрко і Марія Котик, Михайло і Ольга Кулинич,

Листа ч. 1444- збірщик Василь Мацук, Берлін, Мд.
зложили:
50.00 дол. д-р Степан і Тамара Тимків,
по 20.00 дол. Василь і Марія Мацук, Іван і Ґеня Прокопчук,
по 10.00 дол. Петро і Маґдалина Ґереґа, Богдан і Галина Мацук,

Листа ч. 1445 - Калядували: Семен Михайлишин, Михайло Захарків, Василь Корж, Евген Снігура, Остап Стельмах.
зложили:
по 50.00 дол. Степан Поперечний, Теофіль і Марія Попович,
по 25.00 дол. Василь і Марія Будько, Василь і Ольга Корж, Богдан і Богданна Саламаха, Евген і Валя Снігура,
по 20.00 дол. Семен і Анна Поліщук, Олександер Ратич, Михайло і Анна Тимюк, Андрій і Марія Чорний,
по 10.00 дол. Климентій і Іванна Бабяк, Василь і Анна Верний, Михайло і Маруся Захарків, Михайло і Ева Кравчик, Степан і Софія Купчик, Василь і Анналіза Охота, Степан і Степанія Поліщук, Остап і Шарльота Садовий, Іван Сливка, Володимир і Уляна Стек, Остап і Анна Стельмах, Василь і Степанія Татчин, Василь і Анна Тимюк, Микола і Франя Турик, Ярослав і Анна Ханенко, Андрій і Люба Чорнодольський, Евген і Емілія Шавала,
по 5.00 дол. Петро Верний, Михайло і Анна Ґоїн, Олександер Жук, Василь Мельник, Гарри Кені, Галина Гребеняк, Джан Дікс,

Листа ч. 1523 - збірщик Петро Войтович.
зложили:
120.00 дол. Петро і Володимира Войтович,
25.00 дол. інж. Любомир і Марія Іваськів,
20.00 дол. Емілія Баран,
15.00 дол. Микола і Оксана Коропецький,
по 10.00 дол. Володимир і Анна Баран, Олег і Ніля Бендюк, Ярослава Бендюк, Григорій і Марія Войтович, Іван і Анна Грицківський, Ілля і Ольга Заронь, Петро і Ева Зозуляк, Степан і Анна Серединський, Ярослава Совган, Адам і Анна Ціздин,
по 5.00 дол. Володимир і Анна Блашків, Богдан і Надя Войтович, Даруся Захарко, Теодор і Параня Кузьмів, Богдан і Розалія Ласюк, Антон і Софія Лукіянчук, Єлисавета Маляр, Петро Олійник, Петро і Марія Рибак, Петро і Анна Свистун, Марія Серединська, Михайло і Анна Смоляк, Михайло Стельмащук, Ярослав і Ольга Теребух, Михайло і Марія Хома,
2.00 Тарас Лукіянчук,
1.00 дол. Анна Шиманська,

Листа ч. 1587 - збірщик Емануїл Притула.
зложили:
по 50.00 дол. д-р Андрій і Лідія Лемішка, інж. Роман Мельник,
по 20.00 дол. Ярослав і Ірина Сушко, Ангела Талан,
15 дол. Галина Пісецька,
по 10.00 дол. Олена Блавацька, Надія Возьна, Роман і Ольга Ганас, Софрон і Віра Ганкевич, Зеновій і Тамара Ґой, Адам і Лідія Марковський, Василь Олексюк, Володимир і Михайлина Пересада, Емануїл і Анна Притула, Михайло і Марія Ремський, Теодора Харищ, Михайло Хомицак Евгенія Чорняк, Микола Яремко,
по 5.00 дол. Михайло і Орися Вацлавів, Роман Вітенко, Олександер Ганас, Омелян Ґой, Олекса і Степанія Дуда, інж. Богдан Федаш, Іванна Хмілевська, Юрій Горбійовський,
3.00 дол. Василь Стасюк,

Укр. Патр. Товариство в Кергонксоні Н.Й. переслав д-р Микола Барусевич.
Коляда 1981-82
зложили:
по 25.00 дол. О. і М. Смішкевич, М. Куриляк, С. Олексів,
по 20.00 дол. С.Берник, д-р М.Крижановський, С.Яц, В. Цяпа, Е.Лукомський, В. Квас, Е.Карський, д-р Р.С. Барановський, М.С. Барусевич,
по 15.00 дол. М.Заяць, д-р Дебедович, З.О. Савчук, П. Лонкевич, Д.Хухра, д-р О. Волянський, д-р Р.Н.Патрило,
по 10.00 дол. А. Ґерило, д-р В.Н.Щіханський, С. Орловський, С.Ю. Оршуляк, О.О. Бедрій, А.Курило, П.Кузьмин, Г.Мокляк, С. Андрусишин, Я. Салук, Я. Лесів, І. Хоманчук З.Ковальська, С.Кусяк, Ф.Савчур, О.М.Бодляк, О. Яримович, В.Е.Ренер, О. Литвин, Д.Досяк, К. Турчин, Б. Дутка, Л. Бубела, Ю.Хухра, А.Д.Сальчаник, І.Д. Кульчицький, д-р Р. Рак, д-р Б.М. Кондра, В.Г. Хамула, І. Оприск, Д. Горняткевич, І.О. Денисенко, М. Лаврук, О. Струсевич, А.Лесів, М. Квас, М.Ганкевич, В.Тритяк, І. Барон, С. Гаврилюк, О.Олійник, П.Л. Яців, І. Неілко,
по 5.00 дол. Д.Шпак, М. Оршуляк, Мирон Оршуляк, М. Оприско, М.Р. Коде, М. Фтомин, Д.Стасюк.Е. Федьків, Е.Н. Гусак, С. Петричка, М. Вовчук, В. Берізка, М. Бігун, О. Яців, Р. Чучкевич, Т. Шмотолоха, О. Мілян, Д. Слободян, Феліціяно, І. Круг, О. Гулей, М. Торба, І. Паращук, О. Безкоровайний, М. Василик,

З нагоди 90-ліття Уродин Блаженнішого Патріярха Йосифа
зложили:
100.00 дол. С. Олексів
по 20.00 Й.К.Турчин, М. Барусевич,

Збірка замість квітів на могилу бл.п. Юрія Михайла Ганкевича—
зложили:
по 25.00 дол. Віра і Слава Левицька, Теодор і О. Ракочі,

Пожертви на Патріярший Фонд в Пассайк Н.Дж.
зложили:
по 100.00 дол. Іван Кузь, Анна Сливка, Михаїл Косаревич,
60 дол. Юстина Василів,
по 50.00 дол. Ярослав і Ольга Чипак, Александер Демско, Андрій Маркович, Родина Борбич,
25.00 дол. Михаїл Чабан,
по 20.00 дол. Николай Хомяк, Танька Швець, Іван Венгрин, Володимир Андрух, Андрій Галушка, А. Головацька,

Листа ч. 1476 - збірка Елізабет, Н.Дж. - зібрав М. Іванців, переслав П.Боднаренко,
зложили:
245.00 дол. Укр. Патр. Товариство, Відділ Елізабет,
по 100.00 дол. д-р Роман Граб, М. і А. Іванців,
60.00 дол. В. Бойчук,
по 50.00 дол. Едвард Мельничук, Іван Полянський, Я. Закаляк, П. Боднаренко, Я. і О. Заремба, Олег і Марія Мацькевич, Дочки України - Відділ 24 в Елізабет, Н.Дж.,
по 25.00 дол. Мирон Пінковський, Юля Полянська,
по 20.00 дол. Богдан Ґолда, Петро Дяк, Б. Федик, Іван Іваник,
10.00 дол. Михайло Кухта,
5.00 дол. Й.Забава,

[illegible] Патр. Товариство в Сиракюзах, Н.Й. - збірка замість кв[illegible] могилу бл.п. мґр Ірини Рубич - збірщики д-р Галина і д-р Свято[illegible] Клюфас,
зложили:
по 50.00 дол. д-р Олександер і Ярослава Ґудзяки, мґр Михайло Рубич,
по 25.00 дол. д-р Святослав [illegible] Галина Клюфаси
10.00 дол. І. Бородецький, І. Мигдал, . Ткач, М. Карпишин (нечитке) Василь Сенцор, Зеновій Євчук,
по 5.00 дол. І. Волошин, Р. Данилюк,

Листи ч. 1404, 1405, 1406, 1407, 1408, 1409, 1410, 1415, 1420 збірка Укр. Патр. тов. 7 Відділ в Баффало Н.Й. (від 1-го листопада 81 до 28 лютого 82) переслав Василь Макух,
зложили:
по 1000.00 дол. Бінґо П'ятниці, Бінґо Суботи,
500.00 дол. Укр. Патр. Тов. Відділ в Баффало,
по 100.00 дол. Микола Барицький, Оксана Бережницька, Юрій і Ірина Лаврівський, Михайло Лисак, д-р Гнат і Еріка Метіль, Провидіння Відділ 159, д-р Евген і Ніля Стецьків,
по 50.00 дол. д-р Семен і Ірина Дорощак, д-р Мирослав і Лідія Грицишин, Лев і Дарія Ломиш[illegible], Роман Макух, Мирослав Перейма, Василь Сивенький, Михайло і Надія Пікас, Василь і Пар. Сметанюк, Василь і Анна Федорак,
35 дол. Стефан Шипилявий,
по 30.00 дол. Дмитро і Марія Дранка, Петро і Анна Поліщук, Олекса і Марія Школьний,
по 25.00 дол. Зенон і Марія Беднарський, Іван і Осип Білинський, Онуфрей і Галина Білоголовський, Михайло і Юлія Блендоногий, Річард і Оксана Вісьневський, Антін і Анаст. Вітка, Стефан Гарасим, Іван і Марія Горбачук, Михайло і Фран. Данило, Ронфелб і Емілія Дзюби, Богдан і Софія Дусанівський, Андрій і Ґертруда Дякун, Дмитро і Олександра Ільківський, Михайло Кавахір, Роман Конотопський, Юліян і Анна Контопський, Микола і Дарія Левчик, Михайло і Текля Мандзій, Дмитро Мацьків, Григорій Олексій, Володимир Поліщук, Ярослав Пришляк, Василь і Мирослава Райца, Михайло і Оксана Салдит, Маріян і Марта Стасюк, Маркіян і Лідія Стасюк, Михайло Сучар, д-р Роман і Богданна Топольницький, Ігор і Ольга Чмола, Роман і Люба Цьолко, Василь і Марія Шарван, Ольга Якубовська,
по 20.00 дол. Дмитро Баранський, Христина Права, Микола Ватаг, Стефан Вуйцік, Юрій і Ксеня Габаланов, Володимир Ганицький, Любомир Головатий, Анна Ґайдичук, Юлія Дависко, Володимир Данилюк, Константин Звіринський, Михайло Значко, Володимир Каричак, Роман Каспрétик, Стефан Ковтало, Володимир Копистянський, Юліян Косовський, Михайло Коцай, Тетяна Криницька, Ярослав Литвин, д-р Михайло Лоза, Евген Луковський, о. Іван Мак, Михайло Миськів, Тадей Михаськів, Богдан Мороз, Ігор Мороз, Михайло Мохнач, Гіларій Папуга, Гілярій Паращій, Ореста Перейма, Іван Перцак, Андрій Петришин, Теодозій Присиляк, Михайло Проценко, Микита Остапчук, Мирослав Самотовка, Ярослав Слободянський, Анна Сукман[illegible], Іван Ширий,
по 15.00 дол. Софія Безушко, Михайло Больмеґа, Олександра Ґреґа, Андрій Кілко, Роман Ковалик, Марія Коритко, Василь Мельник, Марія О'Даннел, Онуфрей Павшик, Василь Панкевич, Кекілія Тиховська, Іван Ткач, Роман Федик,
по 10.00 дол. Дмитро Антонів, Евгенія Бадер, Роман Багнюк, Анна Варкер, Йосиф Боднарський, Петро Бендина, Ярослав Білий, Іван Білинський, Стефанія Бойко, Ярослав Бойченюк, Текля Була, Анна Бурда, Гнат Васильківський, Стах Ващак, Еміліян Вітрик, Андрій Войчак, Роман Войчак, Іван Вароняк, Іван Гайдук, Зірка Гайнес, Дмитро Ганущак, Петро Гаравус, Стефан Гладун, Ірина Гнатик, Михайло Гнатів, Іван Гарячий, Йосиф Голубіцький, Тимко Голубіцький, Ігор Гринчак, Іван Грицик, Ярослав Ґулик, Анастазія Ґах, Михайло Ґах, Стефан Ґовґанюк, Марія Ґрех, Михайло Депутан, Зенон Дерчак, Олександер Жаборинський, Михайло Завіський, Мирослав Заньків, Онуфтей Зілінський, Михайло Іваxів, Роман Касіянчук, Михайло Кладочний, Пелагія Ковалик, Петро Ковалик, Володимир Коваль, Марія Коваль, Мирон Коваль, Стефан Кокотайло, Зенон Коновка, Іван Кордупель, Мирон Косовський, Юрій Косовський, Йосиф Когут, Іван Кравець, Анна Крупа, Андрій Крупніцький, Іван Кульчицький, Омелян Кульчицький, Михайло Курляк, Василь Кусий, Терентій Кучер, Василь Левицький, Микола Макарик, Микола Макогін, Олена Максим, Анна Малік, Микола Мальчевський, Петро Мандзій, Стефан Мандзій, Еміліян Марк, Іван Матвіїшин, Михайло Мельник, Роман Михаілів, Михайлина Мозяк, Олена Морозевич, Зеновія Мосійчук, Михайло Мочерняк, Марія Муціківська, Петро Наменанік, Василь Новадлий, Іван Новадлий, Павло Новадлий, Володимир Осадців, Іван Павловський, Клим Панасевич, Теодор Паліш, Анна Партика, Микола Паславський, Йосиф Пастух, Роман Пашковський, Михайло Пелех, Михайло Петрович, Ігор Піцунь, Микола Погаратний, Пилип Плотиця, Петро Потоцький, Анна Прендота, Василь Пристайко, Броніслав Пруц, Василь Реґула, Василь Реґуха, Евген Романишин, Петро Садовий, Іван Самуляк, Григорій Святківський, Анна Седлярчук, Мирон Сенів, Василь Середюк, Ольга Слабик, Юрій Сметанюк, Михайло Сташків, Анастазія Стефанюк, Михайло Телюк, Онуфрей Троян, Микола Фарима, Юлія Фурлет, Стефан Хомин, Діяна Хутко, Петро Швець, Стефан Шишка, Іван Щерба, Михайло Юрків, Тимко Юрків, Дмитро Яремко,
по 8.00 дол. Тетяна Блещонога, Маґдалина Притула
по 5.00 дол. Ярослав Борачок, Павло Василишин, Михайло Вашкурак, Петро Волошин, Іван Голобут, Петро Ґрищак, Марія Ґереґа, Іван Дашкевич, Михайло Даців, Михайло Денека, Григорій Добрикевич, Осип Залеський, Ігор Заньків, Ярослав Заньків, Михайло Катрій, Іван Коман Семан Коман, Катерина Крижівська, Микола Кудеравець, Василь Лацак, Пахон Лютий, Христина Мак, Зеня Марусикевич Андрій Мороз, Марія Муль, Семен Нагнибіда, Теодор Небор, Мирон Нестерук, Марія Оберміллер, Анна Павловська, Віра Паньків, Марія Паньків, Омелян Пастухевич, Ярослава Петрівська, Марія Петроці, Гнат Печончик, Ольга Попадюк, Микола Прокопів, Люба Перайфар, Михайло Савуляк, Микола Стадник, Василь Турик, Триняк, Петро Турик, Роман Турик, Володимир Чопик, Борис Шарван, Ірина Шинаровська, Ірина Щавінська, Роман Щуровський, Анна Яцишин,
4.00 дол. Іван Маслюник,
3.00 дол. Андрій Пастух,
по 2.00 дол. Надія Мітрінґа, Анастазія Пугач,

Збірка на похороні бл.п. Евгенії Скальчук в Філядельфії - переслав д-р Іван Скальчук.
зложили:
100.00 дол. д-р Іван Скальчук, донька Божена і син Ярополк,
по 25.00 дол. Микола і Катерина Штинь, Михайло Куриляк з родиною,

---

Листа ч. 1504 - зібрав і переслав Роман Король в Доббс Ферри, Н.Й.
зложили:
100.00 дол. д-р Роман і Марія Борковські (Йонкерс)
по 50.00 дол. (в Йонкерсі) інж. Роман і Іванна Бобяк, Омелян і Анна Качмарські, Володимир Щур, Василь і Стефанія Тимочко, Церковний Хор Укр. Кат. Церкви св. Михаїла в Йонкерсі, Н.Й. (в Кротон он Гадсон, Н.Й.) Богдан і Галина Балабан (в пам'ять Батьків бл.п. Ірини і Антона Балабан),
по 25 дол (в Йонкерс, Н.Й.) Зенон Ціховляс, Юрій і Оксана Сосенко, д-р Надія Теребус Кмета, Іван і Ольга Гірний,
по 20.00 дол. С. Коцибала (Кротон он Гадсон), д-р Юрій і Віра Кушнір, (Йонкерс, Н.Й.), Стефан Палилик (Йонкерс) Володимир і Наталія Залуські (Бронкс),
15.00 дол. Меланія і Марія Ціховляс, (Йонкерс),
10.00 дол. Григорій Мурин (Гейстінґс он Гадсон)

Листи ч. 1505 і 1506 - Коляда і Збірка Укр. Патр. Тов. Відділ в Гемпстед, Н.Й. Колядували: Юлія Захарія, Іванна Солтис, Марія Жиграй, Ольга Курчак, Михайло Саґатий, Юрій Солтис Володимир Шпачинський, Микола Курчак, переслав Микола Курчак.
зложили:
605.55 дол. Великодний Базар УПТ.
200.00 дол. Бінґо кухня І,
по 100.00 дол. Бінґо І, Бінґо ІІ, Бінґо кухня ІІ, Петро Квозко, Михайло Саґатий, Василь Захарія, Микола Курчак, Сестрицтво св. Вервиці,
50.00 дол. о. Еміліян Шараневич,
40.00 дол. Богдан Подолюк,
30.00 дол. Христина Леонард,
по 25.00 дол. Еміліян Ільницький, Орест Дацків. Йосиф Сидор, Ольга Берч,
по 20.00 дол. Юрій Солтис, Володимир Шпачинський Юрій; Штогрин, Марія Колосівська, Дмитро Жеграй, Анастазія Сваричевський, Михайло Якубовський, Володимир Стець,
по 15.00 дол. Степан Коханівський, Михайло Мандибур, Михайло Щерба,
по 10.00 дол. Емілія Захарія-Гирд, Михайло Мотуз, Ілля Цьопик, Михайло Федько, Іван Плетеницький, Михайло Рій, Іван Матлос, Петро Стецюк, Іван Колодій, Іван Капчак, Петро Шанайда, Мирон Мицьо, Юрій Захарія, Анна Андрухів, Марія Лисяк, Петро Ґрещук, Василь Щерба, Ярослав Копистянський, Стефанія Маланчук, Яким Курчак, Остап Погорецький, Роман Мац, Анна Малиняк, Ольга Маліґловка, Василь Горинь, Василь Пекар, Роман Романюк, Іван Пакош, Павло Коваль, Марія Слаба, Йосиф Рик, Юрій Колач, Іван Козловський, Микола Верміцький, Антін Гринчишин, Марія Пайда, Іван Винник, Ярослав Курчак, Богдан Копистянський,
11.00 дол. Микола Дідора,
по 5.00 дол. Параскевія Мотуз, Іван Лотоцький, Іван Клим, Александер Васик, Марія Фединяк, Петро Дембіцький, Василь Козак, Григорій Аґрес, Петро Вишинський, Михайло Качмарчик, Володимир Літепло, Мирон Корнага, Василь Ґерула, Михайло Петрига,
3.00 дол. Степан Корнова,
по 2.00 дол. Алісія Доскоч, Володимир Клюба, Казимир Липинський,
1.00 дол. Михайло Вовк,

Товариство Свята Софія - Комісія Патріярхального Фонду складає щиру подяку усім Вельмишановним збірщикам і жертводавцям.

Всі датки на Патріярший Фонд Товариства Свята Софія можна відтягати від податку:

IRS No. 23-7380645

Чеки просимо виписувати на:

St Sophia Religious Association-Patriarchal Fund

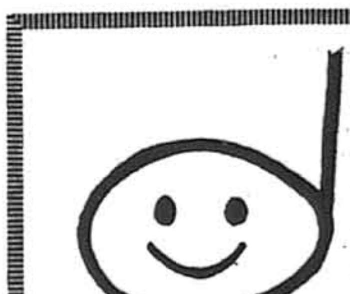
та пересилати на адресу:

7911 Whitewood Rd. Philadelphia, Pa. 19117

Св. Софія - Українське Товариство Українців Католиків - ЗСА повідомляє:

1. У списку жертводавців за січень 1982 поміщено даток в сумі 200.00 дол. замість квітів на могилу бл.п. д-ра Маркіяна Міґоцького. Даток зложила Секція Дружин Лікарів Н.Й. - Н.Дж. при Ук. Лікарському Товаристві Північної Америки, а не Укр Лік. Товариством як було подано.
2. У списку з Дітройту за листопад 1981 пропущено:
100.00 дол. Ольга Ґізак,
25.00 дол. В.Н. Сторожук,
20.00 Лев Григорчук,
15.00 дол. О. Сливинський

УВУ у 60-ліття ЦЕСУС-у

Центральний Союз Українського Студентства постав у екзилі на 3-му Всестудентскому З'їзді у Празі, що тривав від 20-го червня до 8-го липня 1922 р. Таким чином в цьому році минає 60 літ з дня його заснування, і ціле українське громадянство, а насамперед українське студентство зі своїм світлим минулим повинно цю дату належно відзначити.

На жаль, величезні заслуги ЦЕСУС-у молодше покоління забуло, як також забулося, що Українська студентська громада у Відні „Січ" належала до перших українських товариств взагалі, вона одноліток „матері українських установ"— „Просвіти" з 1868 р. ЦЕСУС, подібно як УВУ, постав за межами батьківщини, бо у той час студії для української молоді були на рідних землях унеможливлені: у совєтській дійсності університети були перемінені у фабрики бездушних автоматів і мали служити поступовій русифікації, а під Польщею доступ до університетів мала тільки молодь польської національности, конкретно та, що „сповнила свій військовий обов'язок". отже та, що зі зброєю у руках змагала до захоплення Львова разом зі всією Західньою Україною.

ЦЕСУС постав у хвилині упорядкованого організованого українського життя на терені Чехо-Словаччини, тобто після перенесення УВУ до Праги, коли в ньому зачали студіювати сотні студентів, а рівночасно поставали інші високі школи і інститути, зокрема Українська Господарська Академія (перетворена згодом на Український Технічно-Господарський Інститут), Вищий Педагогічний Інститут ім. М.Драгоманова (із окремою гімназією), Українська студія пластичних мистецтв тощо.

Найбільшою заслугою ЦЕСУС-у були його міжнародні зв'язки, коли завдяки провідним діячам пощастило добитися приналежности у світовій студентській централі, тобто Міжнародній Конференції Студентів (СІЕ). У міжвоєнну добу (1921-39) делегації ЦЕСУС-у брали участь у всіх з'їздах і конгресах тієї Централі (15). Також в інших студентських міжнародних організаціях об'єднаний ЦЕСУС був заступлений, наприклад у Міжнародній Допомоговій Студентській Службі (14 з'їздів).

Зокрема багато праці приклав пізніший ректор УВУ, проф. д-р В.Орелецький, завдяки своєму феноменальному знанню мов. В. Орелецького обирали президентом ЦЕСУС-у у сімох каденціях.

Друга велика роля ЦЕСУС-у в цю добу—це була зовнішня інформація про положення в Україні.

Після війни припала ЦЕСУС інша почесна роля. Студентство, як і все наше життя було політично розбито. ЦЕСУС поділився на два крила: давній—із Управою із Фракції ОУН під проводом полк. А.Мельника і другий (Центральний Еміґраційний Союз Українського Студентства) з проводом із Фракції ОУН під проводом Степана Бандери.

І ось саме українські студенти перші і насправді єдині зрозуміли шкідливість того двоподілу і на т.зв. Фраймансьому з'їзді дійшло 1947 року до порозуміння й до злиття, при чому обрано „коаліційний" провід, і засада льояльної співдії у лоні спільної організації зі спільним проводом обов'язувала довгий час.

Завдяки цьому студентство змогло створити сильну пресу, відбути свій І-ий ідеологічний конгрес (1948), згодом „Студентський студійний тиждень" (1949), а з 1952 року підготовляти щорічні Високошкільні Літні Курси Українознавства (ВЛКУ)—завжди у тісній співпраці з УВУ, при чому ВЛКУ складались з двох частин: наукової (організованої УВУ—здебільша у формі семінарів для активізації самих студентів) та вечірніх студентських доповідів та гутірок, переплетаних товариськими вечорами.

Коли ЦЕСУС із розпорошенням студентства по світі став менше активним, ВЛКУ збереглися при УВУ

При новій активізації ЦЕСУС-у (відновлення діяльности 1968 р.) УВУ заініціював ширшу зустріч студентської молоді у 1969 р., коли допоміг Управі ЦЕСУС-у зорганізувати надзвичайний Конґрес у Европі, при УВУ у Мюнхені, і тоді вже з нагоди Конґресу спеціяльно підготовив ВЛКУ. І сам Конґрес був дуже численний (при участі курсантів з різних континентів і країн), на ВЛКУ вписалося в тому році рекордове число студентів—73, і було 29 доцентів.

Напередодні 60-ліття, коли ЦЕСУС знову переживає кризовий час, УВУ намагався якнайбільше зацікавити студентську опінію Централею та її великим ювілеєм, і так вже традиційний курс у міжріздвяний час у Маквіллері мав як основну проблематику українське студентське життя. Цей курс не залишився без наслідків, хоч число учасників було не цілком задовільне: алеж студентська централя у Европі СУСТЕ (тобто Союз Українських Студентських Товариств Европи) вирішив спеціяльно підготовитися до плянованого Конґресу ЦЕСУС-у, і скликав свій з'їзд у часі, коли в УВУ буде влітку ВЛКУ (26 липня—13-го серпня).

Тому ректорат рішив для учасників підготовити спеціяльну програму ВЛКУ, щоб виявити динаміку українського студентства в минулому на тлі українського наукового життя, зокрема на тлі нашої боротьби за українські високі школи. Виклади мають чергуватися із студентськими нарадами, а наради будуть доповнені розваговими вечорами й товариськими зустрічами. Звичайно, будуть також узгляднені щорічні прогулянки в альпійські околиці й відвідування культурних пам'яток Мюнхену та Баварії. Студентство, чи вцілому молодь, підготовила в останньому часі різні цікаві вечори: монтажі із творів Олеся Бердника-в Англії; вечір поезії різних в'язнів у День Політв'язня—пластунами у Мюнхені. Ці вечорі повинні бути повторені для нової авдиторії.

Тому що з'їзд СУСТЕ має бути підготовленням до участи у Конґресі ЦЕСУС-у (передбачена дата на вересень 1982 року), дуже побажано, щоб на ВЛКУ і на студентські наради приїхала поважніша група молоді з ЗСА та Канади. Така зустріч молоді може дати цікавий обмін думками, а це справді спонукало б загал студентства до солідної підготови до Конґресу і до нової активізації Централі. Тут, правдоподібно, прийде з допомогою цікава ініціятива Фундації УВУ із ЗСА, яка улаштувала минулого року курс на тлі поїздки „Стежками батьків по Европі", а тепер у програму можна б ще включити і участь у Конґресі й зустрічі молоді на ВЛКУ.

До речі, в найближчому числі „Записок Дому Української Науки" („Міттайлюнґен", ч. 18 за 1981 рік) появиться коротка студія проф. д-ра А.Жуковського про історію ЦЕСУС-у з цікавими ілюстраціями. Редакція плянує видати цю студію окремим випуском—німецьку версію разом із поширеною українською версією, евентуально з англійською переробкою. Велику ролю у виконанні пляну зіграє й наша українська преса - на тему ролі ЦЕСУСу в минулому та завдань у майбутньому повинні з'явитися численні статті та спогади.

Побажано також, щоб колишні студентські провідники не тільки давали матеріяли з часу своєї активности, щоб ніякі важливі документи не пропали, але й суґестії, які проблеми повинні бути порушені на ВЛКУ, чи під час з'їзду СУСТЕ, чи таки вже самого ЦЕСУС-у.

Серед колишніх президентів ЦЕСУС-у вже з молодшого покоління є декілька прізвищ молодих громадян, які увійшли в ширше громадське життя, і саме вони повинні бути б тим звеном, яке сполучує старших „цесусівців" із молодшим поколінням. Зауваги побажано висилати й просто до УВУ, зокрема порушити актуальні питання сучасного і що треба включити у програму ВЛКУ.

Студентство повинно бути горде із своєї великої традиції, але для цього треба знати свою власну історію. Цій меті служитимуть найближчі ВЛКУ, і на їх тлі насамперед З'їзд СУСТЕ, а потім і Конґрес ЦЕСУС-у. В тому напрямі повинні йти зусилля усіх в найближчі місяці. УВУ, зваживши його ролю в житті ЦЕСУС-у в минулому, і в зв'язку зі своїм тісним пов'язанням із студентством в сучасному, йтиме назустріч усім зусиллям для реалізації пляну, щоб не загубився зв'язок поколінь, і щоб наші сучасні надбання не залишилися без перееємців, а наші національні установи—без активного доросту.

(в.я.)

Дружня...

(*Продовження зі стор. 2*)

арештовують, обвинувачуючи у написанні папірця з двох десятків слів. За цей папірець він дістає титул „особливо небезпечного злочинця" і 11 років найсуворішої кари — тюремного ув'язнення.

Той, хто знає, як виглядає ув'язнення особливо небезпечних державних злочинців у Володимирській тюрмі той не здивується, що за 11 років ув'язнення людина або осліпне, або буде спаралізована, або психічно захворіє. Для Шухевича, який вже відбув до того 20 років ув'язнення, було вибрано саме цю „кару" — 11 років саме цієї тюрми. Совєтські закони передбачать, що після відбуття половини реченця в'язня можна перевести з тюрми до табору (вірніше, до тюрми з трохи слабшим режимом). Тільки до Ю. Шухевича і ця „гуманність" не була застосована.

Каґебісти не могли не знати стану його здоров'я. Вони знали, але із затаєною зловтіхою чекали на розв'язку цієї трагедії — повного осліплення своєї жертви. І коли це сталося, коли Ю. Шухевич осліп, вони дозволили родичам написати про це на Захід, бож мало осліпити людину, треба ще й мати втіху, повідомити про це симпатиків, як генерала Р. Шухевича, так і його сина — Ю Шухевича, про успіхи КҐБ у боротьбі з „ворогами", засвідчити своє необмежене звіряче самовладдя, мовляв „что хочу, то и ворочу". Заразом це є і відповідь Конґресові ЗСА який своєю резолюцією 111 закликав Президента вжити заходів до звільнення хворого Шухевича. Боронити Ю. Шухевича, як члена Української Гельсінкської групи, закликає і резолюція ч. 205 Конґресу ЗСА.

Ми не знаємо, які кроки зробив Президент і Уряд ЗСА відповідно до цих резолюцій. Але осліплення Ю. Шухевича вимагає нових заходів у цьому напрямі. Тому ми, колишні політичні в'язні СССР, закликаємо Конґрес ЗСА виконати свій людський і державний обов'язок: ужити всіх можливих заходів, які є в арсеналі Уряду ЗСА для звільнення з тюрми осліпленого Юрія Шухевича та забезпечення йому з родиною виїзду на Захід, де багато більше лікарських можливостей повернути зір людині, відібраний у неї тридцятилітнім ув'язненням.

ВИСТАВКА АДЕЛІ КУХАР

Форт Гейс, Кен. — У днях від 7-го до 11-го червня ц.р. відбувається в Рерік голл, у приміщеннях Мистецького центру (відділ образотворчого мистецтва і скульптури) стейтового університету Форт Гейс в Кензасі мистецька виставка Аделі Ірини Кухар у зв'язку із завершенням бакалавреатом її студій мистецтва. Впарі з тим університет влаштовує прийняття для публіки в понеділок, 7-го червня.

Аделя І.Кухар відома місцевій публіці з її попередніх образотворчих і скульптурних виставок, що виявили її талант і творчу плодовитість. Вона є дочкою д-ра Романа Кухара, професора мов і літератури цього ж університету.

Український Культурний Центр в Лос Анджелесі, Каліфорнія, признав цій молодій мисткині стипендію на продовження її студій (спеціялізація: терапія мистецькими засобами) в стейтовому університеті в Емпорія, Кензас.

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього дня 28-го листопада 1981 р. відійшла від нас на вічний спочинок наша Улюблена МАМА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п. МАРІЯ з ДВОРНЯКІВ КУЦІЙ

проживши 85 років.

Найперше щиро дякуємо Преосв. Владиці Кир Робертові, о. Я. Мельникові та о. Т. Саюкові за відправлення парастасу і похоронних обрядів, та за щирі слова співчуття.

Отцеві Я. Мельникові сердечна подяка за зворушливі слова прощання Покійної під час Служби Божої. Д-рові Романові Дикому наша глибока і щира подяка за лікування Покійної, за дбайливий догляд та надзвичайну опіку, а також за старання всіми можливими способами облегшити терпіння Покійної в останніх днях Її життя.

Надзвичайно вдячні ВП. п. Я. Климовському, який теплим і щиро виголошеним словом попрощав Покійну, накреслюючи Її життя.

Невимовно вдячні нашим приятелям Тосі й Миронові Мельничукам та Олі й Маріянові Бугаям, які ділили з нами нашу втрату і в кожній хвилині приходили з поміччю і розрадою.

Глибоко зворушені великим висловом пошани до Покійної численною участю в усіх похоронних обрядах, зложенням датків в пам'ять Покійної, за Заупокійні Богослуження та чудові вінки квітів, щиро дякуємо Родині, всім Приятелям і Знайомим.

Ми дуже вдячні нашим Приятелям, які прибули здалека, щоб віддати останню прислугу Покійній.

Панству Анні і Михайлові Насевичам щиро дякуємо за зразкове переведення похорону.

Нехай Всемогучий Господь обдарує всіх Вас своїми щедрими ласками, а душу Покійної прийме до свого небесного царства.

З глибоким висловом вдячности:

донька — ІВАННА МАЗУРОК
внуки — МИРОСЯ ГИЛ з мужем ІВАНОМ
ГАЛЯ РЕЙ з мужем АНАТОЛІЄМ
правнуки — ІВАСЬ, ДАНУСЯ І СТЕПАНЧИК

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ

найбільше болючого для нашої родини дня 11-го червня будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

за спокій душі
Нашого Найдорожчого

бл. п. д-ра МИКОЛУ КУЗЬМОВИЧА

у церкві св. Родини і в каплиці шпиталя „Доброго Самаритянина" у „Вест Айсліп, Н. Й.

ОЛЬГА — дружина
ХРИСТЯ І ЮРІЙ
ЮРКО І МАРТА — діти
КОЛЯ І НАДЯ — внуки

Ділимося сумною вісткою з Друзями, що 1-го червня 1982 р. згинув трагічно в Західній Німеччині

бл. п.
РОМАН НЕСТОР ПИЛИПЕЦЬ

син нашої членкині Дорогої Віри

Батькам та всій родині складаємо найщиріші співчуття

НАМИСТО

УКРАЇНСЬКЕ ПРАВОСЛАВНЕ БРАТСТВО ім. МИТРОПОЛИТА ВАСИЛЯ ЛИПКІВСЬКОГО

ділиться сумною та болючою вісткою з Українським Громадянством та членами Братства, що в четвер, 3-го червня з волі Всевишнього, після короткої тяжкої недуги, відійшов у Вічність видатний церковний та громадський діяч

св. п. протопресвітер
о. ПЕТРО МАЄВСЬКИЙ

на 89 р. свого трудолюбивого тернистого життя на полі Української Автокефальної Православної Церкви, відродженої в 1921 році у святій Софії м. Києва.

Покійний о. Петро був учасником Визвольних Змагань, а опісля одним з непохитних подвижників відродженої УАПЦеркви. В 1921 р. рукоположений у сан ієрея найпочеснішим Митрополитом Василем Липківським у св. Софії.

У вільному світі довголітній заступник голови Братства, настоятель парафії св. Володимира у Лос Анджелесі.

ІЄРЕЙСЬКІ ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — відбудуться в середу, 9-го червня о год. 10-ій ранку в Церкві-Пам'ятнику св. Андрія, а потім на цвинтар у С. Бавнд Бруку. Н. Дж.

•

На бажання Покійного замість квітів ласкаво просимо складати свої пожертви на побудову пам'ятника Митрополитові Василеві Липківському в С. Бавнд Бруку на адресу: Metropolitan W. Lypkiwsky Fund No. 760, St. Andrews Federal Credit Union, P.O. Box 375, S. Bound Brook, N. J. 08880

Висловлюємо своє глибоке співчуття з приводу втрати Дорогого Мужа тяжко хворій Паніматці Олександрі.

УПРАВА БРАТСТВА

КОМІТЕТ ПОБУДОВИ ПАМ'ЯТНИКА БЛ. П. МИТРОПОЛИТОВІ В. ЛИПКІВСЬКОМУ

Ділиться з українською спільнотою сумною вісткою, що 3-го червня 1982 року, на 89-му році життя, відійшов у Вічність

бл. п.
Всеч. о. ПЕТРО МАЄВСЬКИЙ

який у 1921 р., у Києві прийняв Святу Тайну Священства з рук найпочеснішого Митрополита о. Василя Липківського, та був визначним послідовником, зберігачем і продовжувачем спадщини великого Митрополита.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — у середу, 9-го червня 1982 р. у Церкві-Пам'ятнику у С. Бавнд Бруку, Н. Дж. о год. 10-ій ранку.

На бажання Покійного, замість квітів, просимо жертвувати на побудову пам'ятника Василеві Липківському, якої він був невтомним, ідейним і фінансовим помічником.

Вельмишановній Родині висловлюємо глибоке співчуття.

КОМІТЕТ ПОБУДОВИ ПАМ'ЯТНИКА

Український Гарвард...

(Закінчення зі стор. 2)

але не для себе. Німці зарядили здавати їм ці виплекані дерева. А до припильновання здачі контиґенту поставили німці гайових поляків, польську прислугу і гранатову поліцію, всі вони німецькі прислужники, які грозили нам концентраційними таборами як — Майданок і Освєнцім. А скільки там було тих наших людей з мого села. За своє надбане батьками майно треба було ще тяжко працювати і нічого з того не мати, бо тих кілька „бецуґшайнів" не здалися до нічого. Батьки мої зі журби відійшли навіки, але це, що вони дали нам науку, це залишилося нам назавжди.

Сьогодні є такі обставини, що тяжко присилувати дітей до науки, але так хотілося б щоб вони були свідомими українцями, чи говорять добре, чи взагалі не говорять по-українськи, але все признавалися і допомагали українцям.

Усілякі з'їзди, табори, курси, прогулянки — дуже допоміжні у захованні почуття українця, але найкраще це робить український Гарвард, де вони вчаться цінити значення української справи і науки взагалі, тим більше, що ті кредити, які вони дістають у Гарварді — признають американські університети. Річ ясна, що ніхто не може сказати, яка буде будучність, але батьки не будуть мати викидів сумління, що не старалися. Я бачу велику зміну по моїх дітях і то в позитивний бік. Ми щасливі, що маємо Український Вільний Університет, Гарвард, та ще інші наукові заведення, то чому б нам всім не користати з цього і дати нашим дітям можливість науки.

Хто з нас не стрінув американця, який жалкує, що не знає рідної мови, тої якою говорили його батьки. Навіть винують батьків, що їх не навчили. Тому, щоб наші діти не мусіли нарікати на своїх батьків, даймо їм змогу пізнати, зрозуміти і полюбити Україну. Це, що в молодих роках прищепиться до молодого серця — це вже залишиться на все життя.

Жертвам голоду

Бо заросли биллям поля,
Бо запустіла вся земля,
Повимирали і двори,
І цілі села й хутори,
Повимирало геть підряд
Населення цілих сільрад!

І. Багряний

Ми стоїмо напередодні 50-ліття трагедії великого голоду в Україні. Чим ближче підходимо до відзначення цієї важливої події, тим сильніше починає поновлятися біль в душі.

Все більші і більше стає в усю широчінь питання: чому український нарід зазнав такого лихоліття? Кому потрібно було винищення семи мільйонів українських людей, переважно селян—трударів, а між ними мільйони дітей, що у великих муках померли голодовою смертю?

Відповідь на це одна. Все це було потрібно Москві. Це вона, забравши в Україні весь хліб і інші продукти, прирекла всю українську націю на голодову смерть.

Вже увійшло в традицію, що молодший відділ Української Православної Ліґи при церкві Святого Вознесіння у Мейплвуді, Н.Дж., рік-річно вшановує пам'ять дітей, а з ними і старших, які трагічно померли в 1932-33 роках в Україні.

Цей молодший відділ, головою якого є учениця Іванка Шафранська, тісно співпрацює зі старшим відділом УПЛ, головою якого є Лин Шафранська, вчителька Недільної школи.

Дорадником обох відділів є солістка церковного хору Раїса Дідов-Волуйчик, яка присвячує особливу увагу обом відділам: вона керує, підготовляє і дає напрямок у праці. Вже не одна імпреза вийшла з її працьовитих рук.

І так за ініціятивою та на прохання Відділу Української Православної Ліґи 6-го грудня м.р. була відправлена Панахида по дітях, які померли голодовою смертю в 1932-33 роках. Панахиду відправив настоятель церкви Святого Вознесіння о. Іван Наконечний, сказавши перед цим відповідне слово про цю трагічну подію. Співав церковний хор під керівництвом Л.Харченка. Після панахиди на запрошення відділу УПЛ всі зайшли до церковній залі, щоб за скромною перекускою, яку приготовили члени Ліґи з допомогою своїх батьків, вшанувати пам'ять трагічно померлих дітей.

При вщерть виповненій залі дорадниця відділу Р.Волуйчик, сказавши слово про цей день і про те, чому ми зібралися тут, передала ведення програми заступникові молодшого відділу Української Православної Ліґи юнакові Василеві Федоренкові, який доброю українською мовою прочитав коротеньку доповідь, а член цього відділу Катерина Митченко—англійською мовою.

Уривки з спогадів про трагедію українського села дав К.Степовий, який в час голодової облоги 1932-33 років працював учителем в одному із сіл на Полтавщині і сам зазнав цей голод. Новітня еміґрантка-дисидентка Надія Світлична також поділилась своїми спогадами про небувалу в світі трагедію, яка сталася в Україні у тих проклятих роках, в яких її ще не було на світі, але про які вона чула вже пізніше дорослою. Рівнож було продемонстровано трагедію голоду десятками офіційних знімків, які переслані кореспондентами американської преси до часопису „Чикаґо Амерікен" та вміщені в числі з 25-го лютого і 6-го березня 1935 року.

На закінчення всім жертвам великого голоду, що його штучно вчинив на українській землі 50 років тому московський наїздник, всі присутні на залі проспівали „Вічная пам'ять".

Можна сподіватися, що молодь, яка належить до УПЛ при церкві Святого Вознесення і яка кожного року відзначає „Жертви великого голоду" ніколи не забуде про те лихоліття, яке було на землях її батьків, в Україні, та розповість про це як своїм нащадкам, так і чужинецькому світові про цей злочин Москви, що надягає на себе мантію „миротворця"

Тому варто було б, щоб й інша українська молодь, зоорганізована при церквах чи молодечих організаціях, відзначала щорічно цю небувалу в історії трагічну подію Великого Голоду на Україні в 1932-1933 роках. Хай довідається світ: хто така Москва, як до неї треба ставитися і як треба запобігти, щоб не сталося нового лихоліття.

К.С.

Лікарі...

(Закінчення зі стор. 1)

особливо ж про роботу, яку провадять для України тут наші земляки. Згадують тут, у редакції, публікацію „Скандинавські Вісті", які видає українсько-шведська громада в Стокгольмі, Швеція.

Д-р Радейко має більше побажань до Америки, ніж ми маємо до Норвегії, і якараз тому, що інший — дуже-дуже більший — розмір має ця країна і іншу питому вагу в світі. Він особливо був би зацікавлений мати якийсь такий центр у ЗСА, до якого можна було б звертатися за інформаціями і передавати інформації їм з їхньої країни для спільних акцій чи обміну думками, досвідом, навіть людьми. Тут у розмову радо вступив мґр Р. Ільницький, який не втомлюється пропаґувати справу українського „Лаббі" у Вашінґтоні і про це виступав уже на різних форумах.

Лікарі Радейки, які вдруге тепер в Америці, провели тут цікаво свій час і не тільки огляданням різних цікавих місць в ЗСА і Канаді, а передусім відвідинами українських центрів, про що така людина пера, як сам д-р М.Радейко, чей же напише свої „подорожні нотатки", або — ще краще — спогади з днів боротьби в УПА, про що згадав тут гість д-р Радейко тільки побіжно. Для цього б слід від шукати сховані архіви з тих часів, які мала заховати десь у криївці на Лемківщині ще його подруга - повстанка Ірина Камінська і про які можуть знати і дехто з колишніх упівців. Про самого М.Радейка є навіть згадки у відомій польській книзі про підпілля в час Другої світової війни і потім у Польщі й Галичині „Дорога до нікуди". Взагалі „поляки публікують подібні матеріяли, — каже М.Радейко, — а у нас доступ до джерел перерваний, а все, що появляється друком в Україні, викривлене до невпізнання".

Тим більше з радістю д-р М. Радейко говорить про таке монументальне зусилля українців у діяспорі, як „Літопис УПА", що появиться в багатьох томах. Насамперед же д-р Радейко підкреслює корисність для нашої справи контактів, які ми собі здобуваємо в країнах нашого поселення. Він проти замикання в ґетто: це нам мало дасть і про нас світ не довідається. Він також за те, щоб пускати коріння в терен, де проходить наше життя, бо це допомагає впливати на політику країни, в якій живемо.

Говоримо про можливість нобелівської нагороди для Миколи Руденка. „Все це, — пояснює М. Радейко, — не така проста річ. Треба б було українцям щось більше осягнути, ось хоча б мати свою 'Солідарність', але працювати і в тому напрямку не зашкодить". Поппри культурну працю не слід, — каже гість, — забувати про політичні партії в країнах поселення, і в них удiлятися. Це вдячна діяльність і її слід плекати, що саме вони і роблять у себе, в Норвегії.

Д-р М.Радейко — цікавий співбесідник, і д-р Раґнгільда дає йому першенство, але ми хочемо почути і її. Вона пристійна і струнка норвежка, така, про кого Євген Маланюк писав: „Вона — Скандинавка. В ході її вітер фіорду / Вона від варягів, що ними збудилася Русь..." — Вона цілковито віддана справі, що дорога серцю її чоловіка. Включно з тим, що діти говорять українською мовою, а вона сама зовсім добре розуміє чужу колись їй мову українську. Але це самозрозуміло, адже вона „зукраїнізована" тепер. Д-р Р.Радейко тоді розповіла про її поїздку в Україну, де була з дітьми й де відвідувала родину чоловіка. В Україні вони провели один місяць часу. Це було знайомство з „зовсім іншим світом", який вона бачила вперше.

Пані Раґнгільда зауважила багато інших ознак, що не зауважуємо ми, коли приїжджаємо на рідну землю після довгої відсутности. Їй теж стискалося з болю серце за поневолений край і за людей, яких переведено на статус „громадян другого розряду" в порівнянні з упривілейованими представниками „старшобратніми". Вражена вона була докраю гнітючим виглядом жінок, які працюють на тяжких фізичних роботах на дорогах і завжди „вручну". Це для неї, представниці цивілізованої держави, де завжди з жінкою поводилися полицарському, просто було нестерпним.

Також побачила лікарка-скандинавка те, як маніпулюють туристами не-українцями, показуючи їм не тільки „грушки на вербі", а й розповідають неймовірні „жахи" про українців-підпільників і все таке, чого ці всі туристичні працівники не посміли б говорити українським туристам, бо ті, адже, знають переважно історію свого краю.

Крамниці по українських містах скрізь світять пусткою, але на звичайному базарі могла д-р Р.Радейко побачити справжнє народне життя і певну екзотику України, порівняно з Скандинавією. І ось їй і її дітям пощастило побувати навіть на весіллі, українському народному весіллі. Ними раділи дуже місцеві люди, і лікарка із Скандинавії раділа людьми, наче було якесь відлуння давніх часів на Русі-Україні, коли існував Путь із варяг у греки і коли дружини вікінґів знаходили над Дніпром собі нові оселі.

Все переговорити, на жаль, нема часу. Гості обіцяють приїхати знову. А тепер знову додому після півторамісячної візити в Північній Америці. Вони були також скрізь по Канаді, замандрувавши аж до Едмонтону, до приятеля адв. Петра Саварина, а в Торонто — до проф. д-ра Юрія Луцького, як і до багатьох інших. Тут, у Торонто, один рік на високошкільному українознавстві була їхня доня Марійка в минулому році. Перед ними гарне норвезьке літо, під час якого може знову навідаються до них їхні сердечні приятелі — з Франції Леонід Плющ, з Америки — ген. Петро Григоренко. Чи українське жіноцтво, яке теж не обминає їхнього гостинного дому, коли в Копенгаґені відбуваються, чи то жіночі конґреси, чи то „Сахаровські переслухання".

Перед М. і Р. Радейками праця професійна і праця громадська. Серед праці улюблений проєкт Радейка — спростовування невірностей про Україну по довідниках, енциклопедіях, підручниках. І в цій праці він хоче допомоги від великої громади в ЗСА і Канаді, яких кличе таки створити оте „Лаббі" — Інформаційне бюро у Вашінґтоні для нашої ж власної користи.

Науково-технічна...

(Продовження зі стор. 2)

ково приводить до нового розбиття.

Невключеність дійсно великого потенціялу українських науковців і професіоналістів у практичні суспільні процеси, і практична відірваність від них, призвела панелістів до висновку, що уже прийшов час на зміни. І це є чи не найбільш потішаюча думка й обіцююча перспектива, на яку багато громадян чекало.

Якщо критичний перегляд сучасного стану можна було зробити легко, — то концепт поправи зате приходить доволі тяжко. Інженерські панелісти мають перед собою доволі складну проблему: продовжувати минуле (що, як і чим), — чи творити нові концепти і структури; чи вистачить на це інтелектуальної і робочої сили; якою повинна бути структура суспільних інституцій, щоб вони відображували вагу інтелектуалістів і мали сильніший вплив внутрі і назовні суспільства; як здобути вплив у державних і наукових інституціях країни, щоб вимогти краще й поважніше трактування совєтських республік, (спеціяльно України), в стосунку до міжнародних наукових конференцій і наукової виміни.

В результаті панель виявив нову ініціятиву, висунув професійну компетентність як міродайний фактор суспільного процесу, зареєстрував новий громадський потенціял і створив надію на оздоровлення наших суспільних стосунків. Ініціятива гідна підтримки. Треба лише стежити, щоб вона не розвіялась в українській „ротаційній системі"...

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА
12-го ЧЕРВНЯ 1982 р.

Джерзі Ситі, Н. Дж. Місячні збори Братства св. Івана Хрестителя — 270 Від. УНСоюзу відбудуться о год. 7-ій веч. в Українському Народному Домі. На порядку звіти фінансові, організаційні, збирання чл. вкладок та інші важливі справи. Проситься членів прибути, заплатити вкладки, або посилати поштою на адресу фінасового секретаря.

S. Ostrowsky
29 Lexington Ave.
Jersey City, N. J. 07304
Tel. 432-2983

НЕДІЛЯ
13-го ЧЕРВНЯ 1982 р.

Рочестер, Н. Й. — Сестрицтво Пресвятої Богородиці, 36-ий Відділ УНСоюзу відбуде свої місячні збори о годині 1-ій по полудні у кафетерії школи св. Йосафата при 940 Рідж Ровд у Рочестері. Проситься всіх членок взяти участь у зборах та вирівняти належні вкладки.

Стелла Гошовська
Марія Ковальчук
Параска Демянів

Нюарк, Н. Дж. — Місячні збори Б-ва Св. Івана Хрестителя, 76-го Відділу УНС о год. 1-ій по пол. в українській католицькій школі при Санфорд і Айві вул. Проситься чл. вирівняти залеглі вкладки. Найкраще платити вкладки чеками і посилати прямо до Відділу.

Юлія Демчук, фін. секр.